Pismo nie jest datowane naprzód

ROK XV. Nr. 245 (4563) WILNO, Środa 7 września 1938 r. Cena 15 gr

KURJER WILEŃSKI

Nowogródzki, Grodzieński, Suwalski, Poleski i Wołyński

W cieniu Norymbergi

Uroczystości norymberskie Paryż przywitał częściową mobilizacją. Rząd Daladiera, ku zdziwieniu Trzeciej Rzeszy w dniu otwarcia X parteitagu, poświęconego Wielkim Niemcom, wydał zarządzenia w sprawie powiększenia załóg wojskowych na linii Maginota oraz cofnięcia wszystkich urlopów oficerów i żołnierzy w armii francuskiej.

Posunięcie Francji jest zupełnie zrozumiałe. Francja bowiem, która podczas Anszlusu poniosła jedną z największych klęsk dyplomatycznych i w dodatku pozostawała bez rządu, z góry chciała zaasekurować się przed wszelkimi niespodziankami ze strony Trzeciej Rzeszy. A niespodzianki te, są bardzo prawdopodobne i możliwe.

Sprawa sudecka już od dłuższego czasu pozostaje na ostrzu bagnetu Misja lorda Runcimana, jak dotąd nie osiągnęła żadnych pozytywnych rezultatów. Niemcy sudeccy mając za sobą poparcie Trzeciej Rzeszy dysponującej w chwili obecnej 1,5 milionową armią pozostającą pod bronią z góry odrzucają wszelkie projekty rządu praskiego i stanowczo obstają przy znanych postulatach Henleina wysuniętych swego czasu w Karlowych Varach. W związku z tego rodzaju sytuacją, oczy wszystkich zainteresowanych w sprawie sudeckiej już od dłuższego czasu, były zwrócone na Norymbergę gdzie miał wypowiedzieć swe słowa Führer.

Słowo zaś Hitlera może wypaść różnie. Wszak na ten temat prasa całego świata rozpisywała się w sposób rozmaity. Aczkolwiek wszyscy, którzy na ten temat pisali, zapewniali. że posiadają wiadomości ze źródeł miarodajnych, to jednak jedni twierdzili, że Hitler w dniu otwarcia kongresu partyjnego wystosuje ultimatum do Czechosłowacji, inni, że zażąda plebiscytu, trzeci, że sprowokuje powstanie w Sudetach i wystąpi zbrojnie w ich obronie itd.

Przy takich alarmistycznych nastrojach równających się niemal powszechnej psychozie wojennej, Francja, która już dawno oświadczyła, że spełni swe zobowiązania sojusznicze w stosunku do Czechosłowacji — musiała przedsięwziąć pewne środki zapobiegawcze. Zresztą uczyniła to nie tylko Francja. Cień Norymbergi zaciążył nad całym światem. Anglicy zarządzili koncentrację floty wojennej i zapowiedzieli wielkie manewry morskie. Rosja sowiecka, która po dziesięciodniowej wojnie z Japonią osiągnęła czasowy pokój na granicy dalekowschodniej, przystąpiła do gorączkowego uzupełnienia fortyfikacji na swej granicy zachodniej, szczególnie w kijowskim okręgu wojskowym. Krążą dość wiarogodne pogłoski, że najzdolniejszy dowódca sowiecki marszałek Blucher został czasowo przerzucony z Dalekiego Wschodu na Zachód.

Pozatym nadchodzą wiadomości z Ameryki, że prezydent Roosevelt w oczekiwaniu na rozwój sytuacji w Europie nie opuszcza Waszyngtonu i pozostaje w stałym kontakcie z amerykańskimi ambasadorami w Londynie, Paryżu, Berlinie i Pradze. Prasa zagraniczna i krajowa, podaje również wiadomości o rozmowie dyplomatów angielskich z przedstawicielem Polski w Londynie, oraz z zastępcą ministra Becka, min. Arciszewskim itd.

Wszystko to świadczy, że spowodu sprawy sudeckiej międzynarodowa sytuacja polityczna jest do takiego stopnia naprężona, iż ważą się losy wojny i pokoju.

Coprawda, pierwsze dni kongresu partyjnego w Norymberdze nie przyniosły żadnych sensacyj. W sprawie sudeckiej kanclerz Hitler dotąd niepowiedział ani jednego słowa.

Ale milczenie Führera, wydaje się bardziej niebezpieczne niż jego zazwyczaj buńczuczne i agresywne przemówienia. Pomimo poprzedniego uroczystego oświadczenia Hitlera, iż po remilitaryzacji Nadrenii nie zgotuje on światu żadnych niespodzianek — metoda zaskakiwania pozostała ulubioną metodą polityczną kierownika Trzeciej Rzeszy. Wszak przyłączenie Austrii, której jest poświęcony odbywający się parteitag, nastąpiło wówczas, gdy tego nikt nie spodziewał się, a sam Hitlter prowadził pertraktacje z Schuschnigiem.

To też nie jest wykluczone, że również tym razem Führer, może sprawić wielki zawód wszystkim tym, którzy spodziewali się jego wypowiedzenia się w sprawie sudeckiej w Norymberdze i pominąć całkowitym milczeniem zagadnienie, trzymające cały świat w napięciu.

Ale kto moze wiedzieć, czy po „wielkim zawodzie" nie nastąpi nowa wielka niespodzianka? Przecież jest więcej niż jasne, że ewentualne milczenie Hitlera, bynajmniej nie będzie oznaczało zdjęcia sprawy sudeckiej z porządku dziennego. A tej właśnie niespodzianki, po doświadczeniu z Anszlusem najbardziej obawia się świat cały czyniąc na jej wypadek różne przygotowania. Wydaje się, że rząd praski, który według ostatnich nadchodzących wiadomości skłonny jest przyjąć dotąd stanowczo odrzucane postulaty Henleina, czyni to pod naciskiem Londynu pragnącego za wszelką cenę uniknąć ewentualnych zaskoczeń ze strony Hitlera, mogących rozpętać wojnę światową. I jeżeli Londynowi w obawie żeby milczący Hitler nie zgotował nowej niespodzianki naprawdę uda się skłonić Pragę do kapitulacji, w takim razie trzeba będzie przyznać, że Führer jest niezrównanym i wprost nieprześcignionym mistrzem szantażu politycznego.

Najbliższe jednak dni pokażą, czy naprawdę tak jest, czy też złowrogi cień Norymbergi ukaże się oczom świata, jako doskonale zorganizowany straszak, poparty bagnetami półtoramilionowej armii, przy pomocy którego Hitler chce osiągnąć realizację „minimalnych" postulatów sudeckich.

Gorzejby było, gdyby raptem zaszła nagła konieczność ratowania opinii tego straszaka. **alfa.**

„Zjazd partyjny wielkich Niemiec"

W zjeździe norymberskim bierze udział jako gość kanclerza przywódca Niemców sudeckich Henlein

NORYMBERGA, (PAT). Dziś przed południem otwarty został uroczyście w sali kongresowej doroczny zjazd partii narodowo-socjalistycznej. Zjazd zagaił zastępca kanclerza Hitlera min. Hess po czym szef sztabu oddziałów szturmowych (S. A.) Lutze złożył hołd pamięci narodowych socjalistów, którzy stracili życie w walkach politycznych, a m. in. tych, którzy padli w Austrii.

Z kolei min. Hess powitał przybyłe na kongres delegacje zagraniczne. Uczestnicy zjazdu owacyjnie witali delegację faszystów włoskich pod przewodnictwem Farinacciego oraz przedstawicieli falangi hiszpańskiej. Również burzliwą owację wydano przedstawicielom armii niemieckiej.

Min. Hess oznajmił w swym przemówieniu, że tegoroczny kongres na życzenie kanclerza Hitlera nazwany został „Zjazdem partyjnym wielkich Niemiec".

Po przemówieniu powitalnym Gauleitera Streichera, Gauleiter Wagner z Monachium odczytał proklamację Hitlera.

W kongresie bierze udział Henlein, jako gość kanclerza Hitlera.

Przed otwarciem kongresu odbyła się defilada młodzieży przed kanclerzem Hitlerem i dostojnikami partyjnymi.

Moment uroczystego wmarszu do bram Norymbergi oddziałów wojsk niemieckich.

Proklamacja kancl. Hitlera

ani słowem nie wspomina o sprawie czeskiej

NORYMBERGA, (Pat). Proklamacja kanclerza Hitlera odczytana wczoraj podczas uroczystości otwarcia kongresu partyjnego przez Gauleitera Wagnera:

Proklamacja kanclerza Hitlera rozpoczyna się od stwierdzenia, że

KOŁO TOWARZYSZY PARTYJNYCH,

którzy zebrali się w tym roku w Norymberdze niezmiernie się rozszerzyło. Narodowo socjalistyczna Rzesza wchłonęła w siebie miliony nowych niemieckich rodaków. W obliczu tego radosnego wydarzenia należy się cofnąć o 20 lat wstecz i uprzytomnić sobie przeżywany wówczas przez naród niemiecki okres klęski i upokorzenia. W rok po tym w atmosferze katastrofy i dezorganizacjij zrodził się ruch odrodzenia Niemiec, na którego czele stanął kanclerz Hitler. Podstawą tego ruchu była wiara w naród niemiecki. Wiara nie w kierownicze jego sfery, lecz w milionowe masy niemieckich robotników i chłopów.

W dalszym ciągu daje kanclerz Hitler

OBRAZ ZMAGAŃ SIĘ I WALK

partii narodowo-socjalistycznej oraz zdobyczy i prac dokonanych w ciągu piętnastolecia. Specjalny nacisk kładzie przy tym kanclerz na walkę z największym wrogiem Rzeszy niemieckiej międzynarodowym żydostwem.

W dalszym ciągu oświadczył kanclerz Hitler: przed kilku tygodniami jeden z dzienników angielskich twierdził, iż pragnę zawrzeć pakt z kilku państwami, ponieważ w przeciwnym razie nie mógłbym stanąć w tym roku przed kongresem partii. Nie mam tego zamiaru. Staję przed wami. moi dawni towarzysze, bez paktu, ale z 7 nowymi okręgami partyjnymi (Gau), z moją własną ojczyzną. Są to wielkie Niemcy, które po raz pierwszy objawiają się dziś w Norymberdze.

Ten powrót marchii wschodniej

DO WIELKIEGO IMPERIUM

niemieckiego wkłada na nas dodatkowe zadania na zbliżający się rok. Z punktu widzenia politycznego organizacja ruchu nar.-socjalistycznego w Austrii może być uważana za skończoną w swych zasadniczych zarysach. Pod względem gospodarczym wcielenie Austrii do olbrzymiego rytmu życia niemieckiego czyni szybkie postępy. Już obecnie mogę oświadczyć, iż w końcu przyszłego roku kryzys bezrobocia zostanie całkowicie przezwyciężony w marchii wschodniej.

Następnie kanclerz oświadczył: Niemcy posiadają obecnie tylko

DWIE ISTOTNE TROSKI GOSPODARCZE:

brak robotników w ogóle i robotników specjalistów w szczególności w przemyśle oraz brak robotników rolnych. W faktach tych nie można jednak dopatrzeć się słabości Rzeszy i wielkie demokracje uczyniły by lepiej, troszcząc się o własnych bezrobotnych. Kanclerz podkreślił dalej, że w roku bież. Niemcy mają wreszcie bardzo obfite zbiory. „Dzięki energicznym zarządzeniom naszego towarzysza Goeringa — powiedział kanclerz — mogliśmy pomimo zbiorów niedostatecznych roku poprzedniego, uzyskać znaczne rezerwy. Rezerwy te i zbiory pozwalają Niemcom nie troszczyć się o zagadnienie odżywiania. Jednakże należy w dalszym ciągu być oszczędnym. Pragniemy stworzyć rezerwę ziarna chlebnego, co broniło by Niemcy przed wszelką w przyszłości obawą". Dzięki geniuszowi uczonych i przemysłowców niemieckich,

PLAN CZTEROLETNI

zaczął wydawać zadziwiające rezultaty. Nie mniej jednak należy wzmocnić produkcję, by dać walucie niemieckiej prawdziwe pokrycie. „Zagadnienie produkcji, usunięcie bezrobocia — mówił dalej kanclerz — nie jest zagadnieniem płac, chodzi o zapewnienia produkcji towarów, które mogłyby być kupowane. Naród niemiecki nie posiada waluty złotej. Tym bardziej ważnym jest danie walucie niemieckiej jedynego prawdziwego pokrycia, jakim jest warunek jej stałości i zapewnić zdolność nabywczą, zawsze jednakową. Dlatego trzeba produkcję uczynić bardziej intensywną. Za każdą markę zapłaconą należy wyprodukować nową markę. W przeciwnym razie marka ta jest bezwartościowym papierem. Ta polityka gospodarcza i monetarna narodowo-socjalistyczna pozwoliła Niemcom w epoce ogólnego monetarnego chaosu utrzymać zdolność nabywczą marki niemieckiej, jest to korzystne zarówno

(Dokończenie proklamacji oraz dalsze wiadomości ze zjazdu w Norymberdze na str. 2-ej).

Kanclerz będzie przemawia w Norymberdze 9 razy

NORYMBERGA, (Pat). Kanclerz przemawiać będzie w czasie zjazdu kilka razy.

W środę 7 bm. kanclerz około godz. 12 wystąpi z apelem do kierowników służby pracy.

W piątek 9 bm. kanclerz przemawia około godz. 16 do narodowo-socjalistycznych organizacyj kobiecych. Tegoż dnia około 20 przewidziana jest w programie mowa kanclerza do kierowników politycznych partiii.

W sobotę 10 bm. około godz. 10 mowa kanclerza do młodzieży narodowo-socjalistycznej.

W niedzielę 11 bm. kanclerz wystąpi o godz. 8,30 rano i apelem do S.A., S.S. i innych formacyj partyjnych.

W poniedziałek 12 bm. około godz. 13,30 mowa kanclerza do armii podczas parady wojsk. a około godz. 19 drugie przemówienie kanclerza na zamknięcie kongresu.

Praga przyjmuje postulaty Henleina?

LONDYN (Pat). Komunikat urzędowy, wydany w poniedziałek wieczorem w Pradze po posiedzeniu komitetu politycznego rady ministrów i sygnalizujący ogłoszenie w najbliższym czasie wniosków rządowych w sprawie Niemców Sudeckich, komentowany jest przez dzisiejszą ranną prasę brytyjską jako zapowiedź, że daleko idące ustępstwa Pragi na rzecz Henleina są faktem dokonanym. Stwierdzając, że ustępstwa czeskie poczynione zostały pod naciskiem W. Brytanii—prasa angielska określa nowe koncesje, nazywając je PLANEM Nr 4, JAKO MAKSYMALNIE ZBLIŻONE DO 8 ŻĄDAŃ HENLEINA, ogłoszonych w Karlowych Varach

Jeden tylko punkt programu Henleina ma budzić jeszcze zastrzeżenia Pragi, a mianowicie swoboda szerzenia ideologii narodowo-socjalistycznej wśród Niemców sudeckich.

POSZUKIWANIE KOMPROMISU.

Praga (Pat). Ze względu na to, że szczegóły wczorajszych uchwał komitetu politycznego ministrów nie zostały podane do wiadomości publicznej, opinia publiczna jest nadal zdezorientowana. Wiadomości prasy angielskiej i francuskiej na temat rzekomych ustępstw rządu, a które mają polegać na przyjęciu za podstawę rokowań 8 punktów Henleina, spotkały się z oświadczeniem kierownictwa partii Niemców sudeckich, że nic im nie wiadomo o tego rodzaju stanowisku czeskich czynników oficjalnych.

Suchy tekst komunikatu urzędowego z wczorajszego posiedzenia rady ministrów nie przyczynił się do wyjaśnienia sytuacji. Tym nie mniej koła urzędowe wystąpiły wobec prasy zagranicznej przeciwko zbyt daleko posuniętemu pesymizmowi w ocenie sytuacji a specjalnie przeciwko wczorajszemu meldunkowi Agencji Havasa „ który uważał komunikat jako „do wód kapitulacji".

Koła urzędowe oświadczają, że żądania karlsbadzkie Henleina brane są pod uwagę, ale nie jest to jednoznaczne z kapitulacją władz czeskich. Jest to tylko poszukiwanie drogi do kompromisu.

600 tys. członków partii na zjeździe w Norymberdze

NORYMBERGA, (PAT). Całe życie polityczne Rzeszy przeniosło się już do Norymbergi. Przybyli prócz kanclerza Hitlera Goering, Goebbels, Ribbentrop, wszyscy prawie członkowie rządu Rzeszy, dostojnicy partyjni oraz cały sztab wyższych urzędników politycznych i partyjnych. Bawią tu również niemieccy dyplomaci akredytowani przy głównych stolicach europejskich m. in. ambasador Von Moltke. Z honorowych gości zagranicznych najliczniej reprezentowane są Włochy i Hiszpania, obok nich jednak znajdują się również urzędowi goście z Pragi, mianowicie p. Szmoranc, radca przy czeskim prezydium rady ministrów oraz p. Siom, radca min. spraw zagranicznych.

Dyplomaci zagraniczni akredytowani przy rządzie Rzeszy przybędą tu w środę rano. Prasę światową reprezentuje przeszło 250 dziennikarzy. Udział w kongresie partyjnym bierze 600 tys członków partii i formacyj partyjnych.

Proklamacja wpłynęła uspakajająco

NORYMBERGA (Pat). Najważniejszym epizodem dzisiejszego dnia kongresu partyjnego było otwarcie jego dokonane bardzo uroczyście przez zastępcę kanclerza ministra Hessa oraz odczytanie proklamacji Hitlera utartym już zwyczajem przez gauleitera Wagnera.

Politycznym momentem najbardziej ciekawym w proklamacji kanclerza były akcenty wzywające naród niemiecki do zachowania nadal wiary w obecne rządy Rzeszy.

Równie silnie dał wyraz wezwaniu temu Hess w przemówieniu swoim, w którym wskazywał na posłannictwo kanclerza i na fakt, że wiarę tę dzieli dziś cały naród niemiecki. Hess podkreślał, że wszystko co robi kanclerz jest dobre, rozumne i konieczne nie tylko dla narodu niemieckiego lecz i dla całej Rzeszy. Wszystko co dotychczas uczynił doprowadziło do zwycięstwa, wszystko co przeciw niemu było skierowane obracało się na jego korzyść. Również i na przyszłość wszystkie czyny kanclerza — zakończył Hess — błogosławione będą przez opatrzność.

W gospodarczej części mowy zwrócić należy uwagę na zapewnienie zawarte w proklamacj kanclerza że Rzesza niemiecka wyzwoliła się dziś całkowicie spod groźby blokady.

Ważnym akcentem politycznym w proklamacji Hitlera było całkowite przemilczenie ostatnich zarządzeń wojskowych we Francji. Również kierujące czynniki Rzeszy zachowują spokój i powściągliwość w ocenie wczorajszego kroku francuskiego.

Reasumując stwierdzić należy, że proklamacja kanclerza wpłynęła uspokajająco na nastroje w Norymberdze.

„Sztuka musi słuchać ducha czasu"

Kanclerz Hitler o zagadnieniach kulturalnych

NORYMBERGA (Pat). Na uroczystym posiedzeniu w operze norymberskiej kanclerz Hitler wygłosił dłuższe przemówienie, poświęcone zagadnieniom kulturalnym, w którym oświadczył m. in.:

„Nawet dla najzacięższych przeciwników ruchu narodowo-socjalistycznego staje się rzeczą coraz trudniejszą kwestionować lub po prostu nie dostrzegać zdobyczy nowego ustroju. Fakty mówią same za siebie. W niektórych kołach budzi się nawet przekonanie, że narodowo-socjalistyczne Niemcy zdobyły sobie w większym stopniu poparcie i zaufanie własnego narodu niż usiłują to sobie w swych krajach przypisać rządy demokratyczno-plutokratyczne. Jedyną dziedziną w której próbuje się jeszcze zwalczać nową Rzeszę jest dziedzina kultury. Usiłuje się mówić o upadku kultury niemieckiej. Jednakże wszystkie żałosne jęki międzynarodowo-demokratycznej prasy nad upadkiem kultury niemieckiej są jawnym oszustwem, jakich wiele dokonywanych jest w tym świecie lecz pozytywne fakty mają większą wymowę, niż negatywna krytyka. Niemieckie zdobycze kulturalne w ciągu najbliższych lat zwrócą uwagę całego świata i oceniane będą jeszcze wyżej niż to się dzieje obecnie w stosunku do naszych prac w dziedzinie materialnej. Poparcie lub potępienie naszej kultury przez międzynarodowe koła żydowsko-demokratyczne, docenianie lub niedocenianie naszych zdobyczy we wszystkich dziedzinach, nie tylko nie jest dla nas decydującym, lecz całkowicie obojętnym. Decydującym jest stanowisko naszego własnego narodu. Muszę się jednak zastrzec, że mówię tu wyłącznie o zdrowej, tętniącej gorącą krwią części narodu, a nie o zblazowanych dekadentach z tzw. „towarzystwa".

W dalszym ciągu kanclerz mówił o zadaniach sztuki w życiu narodów i stwierdził, że sztuka musi odpowiadać duchowi swego czasu i słuchac tego ducha. „Jest rzeczą samo przez się zrozumiałą, że po naszym zwycięstwie sztuka niemiecka — a tylko o takiej sztuce mówić tu możemy — musi czerpać swe impulsy z tego świata pojęć, który zrodził narodowo-socjalistyczną rewolucję i doprowadził ją do zwycięstwa. Ponieważ jednak duch tej rewolucji nie zmierza w żadnym razie do zniszczenia rzeczywistych wartości naszego dotychczasowego artystycznego dorobku, nie może być również zadaniem dzisiejszej sztuki niemieckiej negatywne nastawienie w stosunku do przeszłości. Przeciwnie, zadaniem tej sztuki jest wniesienie nowych wartości do dotychczasowego dorobku całego narodu.

Komendant główny P. P. w Niemczech

Do Berlina przybył jako gość szefa policji niemieckiej gen. Daluege, komendat główny policji państwowej gen. Kordian-Zamorski. Na zdjęciu — moment uroczystego powitania gen. Zamorskiego na dworcu w Berlinie podczas hymnu narodowego polskiego.

NORYMBERGA. (Pat). Bawi tu jako gość kanclerza komendant główny p. p. gen. Zamorski. Przyjęty on był przez kanclerza Hitlera, dziś zaś udał się na dwudniowy pobyt w Monachium dla zwiedzenia tamtejszych ośrodków policji niemieckiej. W piątek gen. Zamorski powraca do Norymbergi.

Zarządzenia wojskowe Francji

zostaną odwołane po odprężeniu sytuacji

PARYŻ, (Pat). Popołudniowa prasa paryska podkreśla na podstawie informacji z kół miarodajnych, że władze wojskowe francuskie nie mają bynajmniej zamiaru rozszerzać dotychczasowych zarządzeń wojskowych mających na celu wzmocnienie bezpieczeństwa na granicy francuskiej od strony Niemiec.

Przeciwnie, nawet gdyby w sytuacji politycznej miało się zarysować dalsze odprężenie, obecne zarządzenia zostaną odwołane.

Tragiczna śmierć b. następcy tronu hiszpańskiego

MIAMI, (PAT). Hrabia Cavadonga, najstarszy syn b. króla hiszpańskiego, zmarł na skutek wypadku samochodowego.

Nieudany zamach stanu w Chile

NOWY JORK, (PAT). Donoszą tu z Santiago de Chile, że aresztowano tam gen. Carlos Ibanez, b. prezydenta i kandydata na stanowisko prezydenta w nadchodzących wyborach. Generała aresztowano w związku z wczorajszym nieudanym zamachem stanu. Gen. Carlos Ibanez przebywał na wygnaniu w Argentynie i w chwili, gdy powracał do kraju, został ujęty przez policję.

W czasie wczorajszych zajść padło 59 zabitych, w czym 1 karabinier i 58 powstańców. Prawie wszyscy powstańcy zginęli w czasie walk na obszarze kasy ubezpieczeń robotniczych.

Wobec obawy, że powstańcy zaatakują pałac prezydenta republiki, przed pałacem rozlokowano pułk artylerii. Władze ogłosiły stan wyjątkowy, który jednak po upływie kilku godzin został zniesiony.

Strajk głodowy przed domem Gandhiego

BOMBAJ, (PAT). 17 przedstawicieli najniższych klas społeczeństwa hinduskiego wyruszyła z Naghpur do Wardha, gdzie mieszka Mahatma Gandhi, zapowiadając, że zasiądą przed jego domem i ogłoszą strajk głodowy, dopóki żądania polityczne Pariasów nie będą spełnione. Demonstranci domagają się, aby conajmniej jedno stanowisko ministra w rządzie centralnym prowincyj było powierzone działaczowi walczącemu o prawo najniższych klas ludności Indyj.

samemu, albowiem strajk głodowy

Hasło „Satyagraha" — tzn. bierny opór i cywilne nieposłuszeństwo bez stosowania gwałtu — rzucone przez Gandhiego, jako środek walki przeciwko W. Brytanii, obecnie — jak na ironię losu — zwraca się przeciwko niemu pariasów przed domem Gandhiego jest typowym objawem stosowania biernego oporu.

Ekscesy w Wiedniu

WIEDEŃ (Pat). Ubiegłej nocy nieznani sprawcy oddali kilkanaście strzałów do okien czeskiej szkoły Komensky'ego w 16-ej dzielnicy Wiednia.

Napad ten jest wynikiem wzrastającego niezadowolenia wśród części ludności wiedeńskiej z powodu wprowadzenia pogadanek czeskich w radio wiedeńskim.

Jest to tym bardziej charakterystyczne, że inicjatywa wprowadzenia tzw. kwadransa czeskiego w radio wiedeńskim wyszła ze strony władzy partii naro

Kwestje sporne

przy stosowaniu ustawy rasowej we Włoszech

RZYM, (PAT). Ministerstwo spraw wewnętrznych podało do wiadomości osób zainteresowanych, że kwestie sporne, które powstać mogą przy wykonywaniu dekretu rady ministrów, dotyczącego obcokrajowców rasy żydowskiej, rozstrzygać będzie osobiście minister spraw wewnętrznych.

Proklamacja kanclerza Hitlera

(Dokończenie ze str. 1)

dla mieszkańców miast jak i włościan. Gospodarcza doktryna narodowo-socjalistyczna głosi, iż zwiększenie produkcji stanowi jedyne prawdziwe zwiększenie płacy.

Trudno jest przewidzieć — twierdzi w dalszym ciągu kanclerz — jakie będą stosunki gospodarcze światowe. Jeżeli inne narody zamierzają zniszczyć swą produkcję, zamiast ją uczynić bardziej intensywną, nieuniknionym będzie, iż z powodu

BRAKU DÓBR WYMIENNYCH,

to co nazywa się handlem wymiennym, będzie musiało w sposób nieunikniony zginąć. Dlatego naród powinien dbać o swe własne gospodarstwo i przyczynić się w ten sposób do polepszenia gospodarstwa światowego dzięki zwiększeniu swej wewnętrznej produkcji, Niemcy stały się nabywcą produktów cudzoziemskich, podobnie, jak i niemieckich. Ogólnie mówiąc gospodarstwo niemieckie jest zbudowane w ten sposób, iż może w każdej chwili istnieć niezależnie od innych krajów. Udało się to nam osiągnąć Już obecnie można

POGRZEBAĆ IDEĘ BLOKADY NIEMIEC.

Jest to broń absolutnie nieskuteczna. Z energią, jaka je charakteryzuje, państwo nar. socjalistyczne wyciągnęło wnioski z doświadczeń wojny światowej. Najwyższą decyzją, jaka dominuje nad naszą działalnością gospodarczą, będzie

BEZPIECZEŃSTWO NARODU PRZEDE WSZYSTKIM.

Należy więc zapewnić całkowicie pod względem materialnym istnienie naszego gospodarstwa na własnej podstawie żywotnej. Tylko wtedy armia niemiecka będzie mogła w każdej chwili wziąć pod swą opiekę wolność i interesy Rzeszy.

Niemcy będą wówczas posiadały dla każdego niezwykłą wartość, jako przyjaciel i sojusznik.

Jeżeli mówię te słowa z okazji 10 kongresu partii, czynię to w świadomości, iż

EPOKA ODOSOBNIENIA NIEMIEC ZOSTAŁA ZAKOŃCZONA.

Niemcy uzyskały jako przyjaciół wielkie i potężne mocarstwa światowe.

Niebezpieczeństwo

BOLSZEWICKIEGO ZNISZCZENIA

narodów — mówił dalej kanclerz — staje się bardziej groźne, niż kiedykolwiek, w tysiącach wypadków spostrzegamy wysiłki mikroba żydowskiego, tej plagi światowej. Mogę powiedzieć w moim imieniu i w imieniu wszystkich, jak głęboko jesteśmy radzi, widząc, iż inne wielkie mocarstwo światowe europejskie na mocy swej własnej decyzji, na podstawie swych własnych doświadczeń i za pomocą swych własnych środków podziela naszą koncepcję i wyciągnęło z niej konsekwencje w duchu zdecydowanym.

Bez względu na to, jaką będzie ewolucja

FASZYZMU I NAR.-SOCJALIZMU,

dobrze jest dla nas wszystkich, iż posiadamy ten pogląd intelektualny i to wspólne stanowisko, które nas zbliża bardziej do punktu widzenia ludzkiego, oddalając od bezsensu i zniszczenia. Drogi naszych rewolucyj są podyktowane przez własne potrzeby. Są one różne pod względem historycznym. Nowy duch, który z nich się wyłania, przyczynia się również do wewnętrznego kształtowania się naszych obu narodów. Nowy naród — zdrowy, formuje się nie za pomocą frazesów i teoryj, ale dzięki żywej rzeczywistości. To co zostało dokonane w Niemczech, nie było by możliwe bez zjednoczenia siły całego narodu w nar.-socjalizmie. Kiedy

RANKIEM 12 MARCA sztandar nowej Rzeszy poniesiono poza granicę, nie był on — jak dawniej — symbolem zwycięzcy, ale symbolem jedności, która oddawna obejmowała wszystkich Niemców. Flaga wojenna którą nasza młoda armia zaniosła wówczas do nowej prowincji, stała się symbolem wiary w zwycięstwo dla naszych braci marchii wschodniej, symbolem nowych, wielkich Niemiec.

Urzędnicy-Żydzi we Włoszech zwolnieni

RZYM, (PAT). Urzędnicy Żydzi, zatrudnieni w biurach ministerstwa spraw wewnętrznych w liczbie 19 osób, zostali w dniu wczorajszym zwolnieni ze swych stanowisk.

Premier i min. Beck u P. Prezydenta

WARSZAWA, (Pat). Pan Prezydent R. P. przyjął wczoraj w godzinach popołudniowych pp. prezesa rady ministrów gen. Sławoja Składkowskiego i ministra spraw zagr. Józefa Becka.

Urlop wicepremiera

WARSZAWA, (PAT). Wicepremier i minister skarbu inż. E. Kwiatkowski wyjechał z Warszawy na urlop wypoczynkowy. Nieobecnego w Warszawie min. Kwiatkowskiego zastępuje podsekretarz stanu w ministerstwie skarbu Kajetan Dzierzykraj-Morawski.

Do naśladowania w Wilnie

KRAKÓW, (PAT). — Z dniem 1 września rb. rozpoczęła działalność w Rzeszowie utworzona tam przez Izby Rzemieślnicze Krakowską i Lwowską specjalna delegatura dla spraw rzemieślniczych w centralnym okręgu przemysłowym. Delegatura ta udziela informacyj rzemieślnikom, którzy zamierzają przenieść swe warsztaty do COP, względnie uzyskać czasowo zatrudnienie w tamtejszych warsztatach. Poza tym do obowiązków delegatury należy powiadamianie samorządu gospodarczego rzemiosła o terminach rozpisanych przetargów i dostaw przez poszczególne zakłady przemysłowe w tamtejszym okręgu.

Ostre kary za nieprzestrzeganie wymagań planu 4-letniego

BERLIN, (PAT). Dwaj właściciele znanej firmy włókienniczej bracia Hoffmann, zostali zesłani do obozu koncentracyjnego. Przed paru dniami sklep ich mieszczący się na rogu Friedrichsstrasse i Leipzigstrasse został zamknięty, a właściciele jego obłożeni grzywną 50 tys marek za nieprzestrzeganie rozporządzeń dotyczących planu czteroletniego.

Kronika telegraficzna

Na wodach zatoki fińskiej w ciągu ostatnich dni odbywają się wielkie manewry floty sowieckiej. W miejscowości Koiwisty słychać co noc silną strzelaninę, od której w mieście tym drżą domy.

W Rzymie zmarł na udar serca kardynał Camille Laurenti, prefekt św. Kongregacji obrzędków

W obozie koncentracyjnym w Dachau (Austria) zmarł baron Lesser, jeden z przewódców austriackich legitymistów.

Poselstwo litewskie w Warszawie podaje do wiadomości, że 8 września, jako w dniu święta narodowego Republiki Litewskiej, poselstwo i wydział konsularny Litwy nie będą czynne.

Giełda warszawska

z dnia 6 września 1938 r.

Belgi belgijskie	90,17
Dolary amerykańskie	531.00
Dolary kanadyjskie	530,50
Floreny holenderskie	287.94
Franki francuskie	14.46
Franki szwajcarskie	120.55
Funty angielskie	25,72
Guldeny gdańskie	100,25
Korony czeskie	14.60
Korony duńskie	114.95
Korony norweskie	129.18
Korony szwedzkie	132,59
Liry włoskie	21,95
Marki fińskie	11,36
Marki niemieckie	—
Marki niemieckie srebrne	88,00
Tel Aviv	25,50
Akcje:	
Bank Polski	123,50
Papiery procentowe:	
Pożyczka wewnętrzna	66,38
Pożyczka inwestycyjna pierwsza	—
Pożyczka inwestycyjna druga	86,00
Pożyczka konwersyjna	—
5% kolejowa	—
Pożyczka konsolidacyjna	67,13
8% ziemska dol. kupon	49,19

„Defraudacja leśna" w centrum Wilna

Dzisiejszej nocy ścięto, popiłowano i wywieziono parę drzew z ul. Mickiewicza, naprzeciwko budowanego gmachu Ubezpieczalni.

Drzewa te prawdopodobnie trzeba było wyciąć ze względu na nowy gmach, ale jest conajmniej śmieszne, że się to robi w nocy i pokryjomu.

Po likwidacji Komunistycznej Partii Polski

Bez większego rozgłosu przeszła sprawa rozwiązania Komunistycznej Partii Polski,co nastąpiło na rozkaz Kominternu. Uroczystości pogrzebowe odbyły się cicho i dyskretnie.

Znamienny ten fakt poprzedził dłuższy okres bezczynności i kompletnego rozkładu partii. Wypadki w Rosjii, głośne procesy moskiewskie, tragiczny i haniebny los przywódców i twórców organizacji komunistycznej w Polsce, kryminalna afera Beli Kuna i innych wielkich ludzi z komunistycznego parnasu wywołały zamęt i zupełną dezorientację w szeregach KPP.

Od dłuższego już czasu wiadomo było, że partia „leży". Nawet wokandy sądowe oczyściły się ze spraw komunistycznych. Pozostały jedynie t. zw. w żargonie sądowym „wznowieniówki", t. j. sprawy działaczy komunistycznych, oskarżonych za dawne grzechy, z których wielu w międzyczasie wyrzucono już z partii i skazano na śmierć zaocznym werdyktem kaptura gepistowskiego za „zdradę ludu i prowokację", trockizm, „prawe" i „lewe" odchylenia. Chaos panujący w szeregach organizacji potęgował się z dnia na dzień. Wszyscy wszystkich oskarżali o prowokację, zdradę, „wysługiwanie się faszystowskiemu wywiadowi". Kto nie chciał sam być oskarżony, oskarżał innych. Ale i to niewiele pomogło. W następnej „transzy" oskarżono znów o „prowokację" tych, którzy wykazali najwięcej gorliwości w oskarżaniu innych.

W tych warunkach wzrosły niepomiernie zastępy t. zw. „trockistów", i innych sekciarzy partyjnych. Akcja ogólnej czystki stworzyła tak pokaźne zastępy trockistów o jakich nie marzył zapewne i sam „wielki tułacz". Był to proces naturalny i zrozumiały. Napiętnowani i wypędzeni, zorientowali się wreszcie, że jest ich więcej niż prawomyślnych i — chcąc nie chcąc — musieli sobie powiedzieć: „jesteśmy jednej krwi; skoro nazwano nas trockistami, to musi tak być".

Zdawało się, że w tych warunkach powstanie w Polsce partia trockistowska, liczniejsza i silniejsza od oficjalnej KPP. Tak się jednak nie stało. Okazało się, że trockiści nie mają pędu do tworzenia własnej, konkurencyjnej organizacji. Wypędzeni z partii zachowują postawę ludzi stojących u drzwi, marząc tylko o tym, żeby dostać się z powrotem tam, skąd ich usunięto. Jeżeli nawet stworzyli międzynarodówkę trockistowską, to przez cały czas miała ona charakter schroniska wypędków, tymczasowej przybudówki, a jej lokatorzy czyhali tylko na moment, kiedy uchylą się wrota „prawdziwej" trzeciej międzynarodówki, żeby znaleźć się znowu w jej wnętrzu. To też masy prawdziwych, czy „mianowanych" trockistów nie okazały w Polsce większej aktywności, a jeśli szeregi ich wzrosły to tylko w skutek wzrostu liczby „wypędków".

Oprócz zastępów trockistowskich, składających się wyłącznie z elementu żydowskiego, poza ramami oficjalnej partii, znaleźli się także t. zw. bucharinowcy, czyli komuniści napiętnowani mianem „prawego odchylenia". Są to elementy usposobione bardziej liberalistycznie, zabarwione niekiedy nacjonalizmem, przeważnie inteligencja, mieszczanie, niezadowoleni z sowieckiej ekstreminacyjnej polityki narodowościowej, Ukraińcy. Ci również nie stworzyli własnego, zorganizowanego kierunku.

W tych warunkach, przeżarta przez prawdziwą i urojoną prowokację, nagminne denuncjatorstwo i zwykłe afery finansowo - kryminalne, oficjalna KPP stała się niezdolną do życia. Moskiewskie władze Kominternu postanowiły więc zlikwidować całą dotychczasową robotę w Polsce i — zacząć na nowo.

Podstawą do likwidacji stał się raport „Komisji Trzech" wysłanej z Moskwy do Polski. Miała ona za zadanie lustrację zakonspirowanych ośrodków partyjnych, przekonanie się o istotnym stanie rzeczy w łonie KPP i sformułowanie wniosków. — Rezultat pracy delegowanej komisji wytrawnych konspiratorów Kominternu był równie brzemienny w skutki, jak niesamowity.

„Komisja Trzech" po zlustrowaniu terenu partyjnego w Polsce złożyła centrali moskiewskiej dokładne sprawozdanie, stwierdzające rozkład całej organizacji, oraz wniosek o niezwłoczne jej rozwiązanie.

Raport został przyjęty, zatwierdzony przez najwyższą władzę i stał się podstawą obecnej akcji likwidacyjnej. Autorów jego, natomiast, po wykonaniu przez nich powierzonego zadania — **rozstrzelano.** Taki był koniec Komisji Trzech, która podczas swojej pracy lustracyjnej dowiedziała się zbyt wiele.

W myśl wskazań raportu komisji rozpoczęła się likwidacja wszystkich komórek partii. Władze Kominternu zabroniły wszelkiej działalności partyjnej na terenie Polski, pod groźą oskarżenia o prowokację. Niekiedy bowiem, już po wydaniu zarządzeń likwidacyjnych, dały się jeszcze zauważyć tu i ówdzie w terenie drobne odruchy partyjnej aktywności. Wystąpienia te zostały przez Komintern uznane za objawy prowokacji i potępione. Sterroryzowane i zdezorientowane środowiska partyjne zaczęły wówczas w inny sposób składać dowody swojej lojalności wobec Kominternu, wysyłając szumne adresy solidarności z decyzją rozwiązania KPP., pełne słów potępienia dla „zdrajców ludu", czyli — dla dotychczasowych przywódców.

Zarządzając rozwiązanie partii, Komintern postanowił utrzymać częściowo działalność Mopru. Chodziło o to, żeby w okresie przejściowym do tworzenia nowej organizacji nie pozostawiać bez wszelkiej pomocy odbywających karę więźniów politycznych i ich rodziny.

Jednocześnie rozpoczęto „czystkę". Cały szereg oskarżonych o prowokację działaczy KPP., ludzi o nazwiskach zasłużonych w robocie partyjnej, często jeszcze od czasów S. D. K. P. i L. ściągnięto do Rosji, tam ich rozstrzelano, bądź zesłano. Terenem licznych egzekucyj komunistów polskich stała się również Czerwona Hiszpania. Według ostatnio otrzymanych wiadomości, rozstrzelany tam został m. in. znany komunista łódzki Reicher („tow. Rwal"), jeden z organizatorów wchodzącego w skład brygady międzynarodowej polskiego oddziału „dąbrowszczaków".

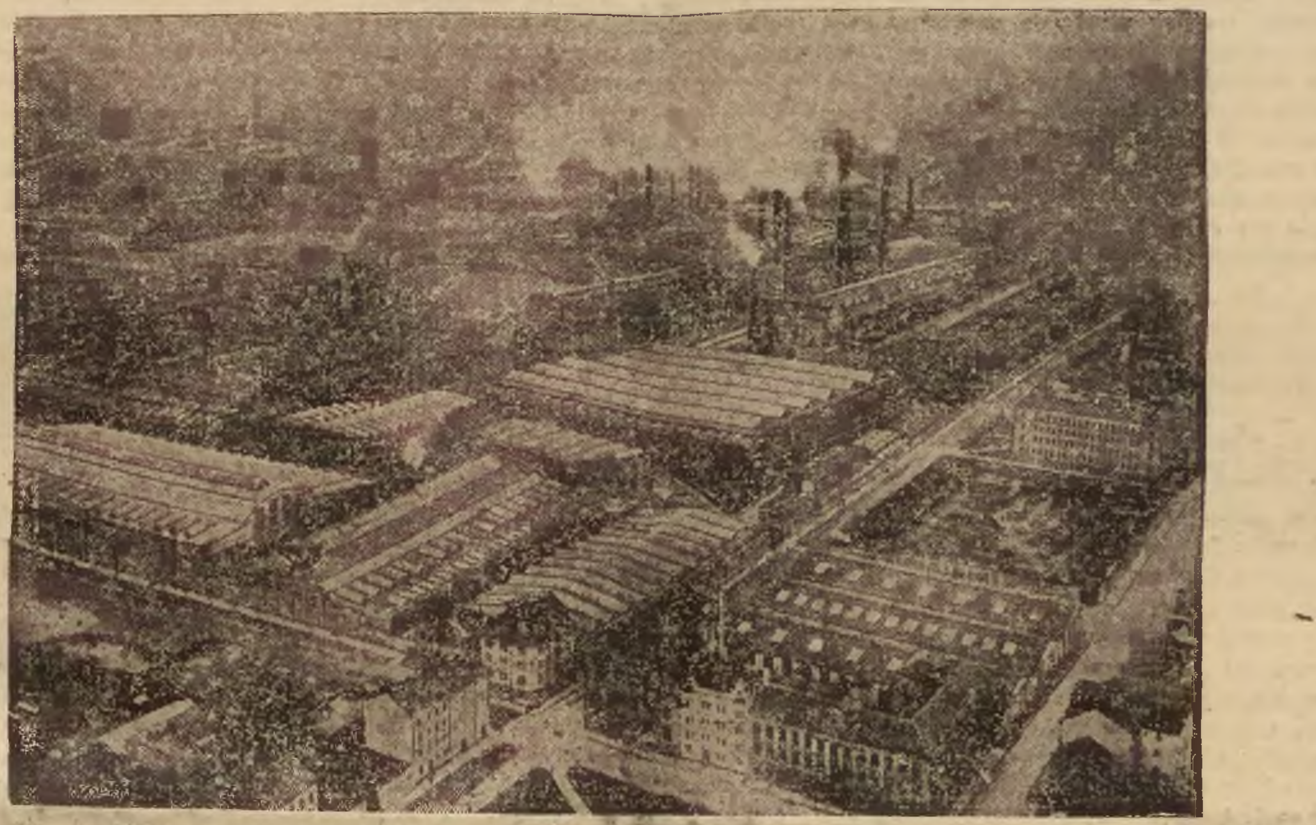
Zdarzenia w łonie KPP przedostały się na zewnątrz. Ostatnio na ten temat pisała prasa socjalistyczna, dochodząc jednak do niewłaściwych wniosków. Tak np. „Dziennik Ludowy" donosząc o rozwiązaniu KPP., dochodzi do przekonania, że to już koniec „straszaka komunistycznego", że niebezpieczeństwo komunistyczne w Polsce przestało istnieć. Wniosek zupełnie nieuzasadniony i w konsekwencji szkodliwy.

Organizacja rzeczywiście okazała się niewiele warta i została rozwiązana. Ale ludzie pozostali. Liczbę czynnych do ostatniej chwili, niebezpiecznych komunistów oblicza się w Polsce na około 70 tysięcy. Są to ludzie na wszystko zdecydowani, i na pewno zdolni do użycia przez Komintern, skoro tylko plan jakiegoś działania będzie powzięty. Nie należy się łudzić, że Komintern dobrowolnie zrezygnował z Polski jako terenu swojej ekspansji. Obecny okres ciszy należy traktować jako przejściowy. Na miejsce dawnej, zgniłej od środka organizacji komunistycznej ma być stworzona nowa, wolna od błędów zgranych, zdemoralizowanych i zdekonspirowanych „starych bolszewików". To jest cel przeprowadzanej obecnie czystki.

Jeżeli w dniach komunistycznych „rocznic" sierpniowych nie odbyła się w Polsce **ani jedna manifestacja komunistyczna,** nie należy sądzić, że komuniści przestali istnieć. Przeciwnie. Objaw ten należy zapisać na dobro ich karności wobec Kremla. Skoro stamtąd padł rozkaz: „siedzieć cicho" — to było cicho.

W okresie tej „ciszy" odbywa się proces nakazanego przez władze Kominternu „przenikania". Członkowie zlikwidowanej partii otrzymali rozkaz wciskania się do wnętrza organizacyj legalnych, związków zawodowych, niektórych stronnictw politycznych, przy czym specjalny nacisk kładzie się na opanowanie ośrodków, mających wpływ na teren wiejski. Mimo pozornego zahamowania akcji w dalszym ciągu odbywa się realizacja tez VII Kongresu Kominternu podług planu Dymitrowa, zmierzającego do stopniowego opanowywania stronnictw i organizacyj legalnych, co ma być pierwszym etapem przewrotu komunistycznego. Infiltracja już się rozpoczęła i już wywarła pewne skutki. Zresztą, jesteśmy w przededniu montowania nowych form organizacyjnych samej partii komunistycznej w Polsce. Postanowienia zapadłe na odbytym niedawno we Lwowie zakonspirowanym konwentyklu wskazują na to, że budowanie nowej organizacji w terenie rozpocznie się gdzieś około września — października. (Z „Gazety Polskiej").

Czechosłowacka kuźnia broni

Na zdjęciu największa wytwórnia broni i amunicji Czechosłowacji „Skoda" w Pilźnie. Jest to jedna z największych na świecie wytwórni broni, która zatrudnia 30 tysięcy robotników. Zakłady „Skoda" eksportują broń do wszystkich krajów świata.

Linia lotnicza Kowno — Połąga

KOWNO, (PAT). W dniu wczorajszym rozpoczęła się regularna komunikacja lotnicza na linii Kowno—Połąga. Będzie ona trwała aż do późnej jesieni. W związku z rozwojem ruchu lotniczego lotnisko w Kownie ma być rozszerzone.

Bezrobotni nauczyciele zatrudnieni w więzieniach

CZERNIOWCE, (PAT). Prasa donosi, że na skutek zarządzenia rumuńskiego ministerstwa oświaty 120 bezrobotnych nauczycieli będzie zatrudnionych w więzieniach i zakładach poprawczych, gdzie udzielać będą nauki więźniom.

325 śmiertelnych wypadków w jeden wieczór

NOWY JORK, (PAT). Liczba śmiertelnych ofiar wypadków, wszelkiego rodzaju, a zwłaszcza wypadków samochodowych, w dniu święta „Labour Day" wzrasta z roku na rok. W czasie wczorajszego święta jedynie w ciągu wieczora policja zanotowała 325 śmiertelnych wypadków.

Ogólnopolski Zjazd Zw. b. Ochotników Armii Polskiej w Wilnie

W dniach od 10 do 12 września rb. odbędzie się w Wilnie pod wysokim protektoratem Pana Marszałka Śmigłego Rydza ogólnopolski zjazd Związku b. Ochotników Armii Polskiej.

Program zjazdu przewiduje w dniu 10 bm. w godzinach porannych wyjazd uczestników zjazdu do Zułowa. W godzinach wieczornych tego dnia odbędzie się przed mauzoleum na Rossie apel poległych ochotników armii polskiej.

W dniu 11 bm. w godzinach rannych nabożeństwo w Ostrej Bramie celebrować będzie J. E. Ks. Metropolita wileński Jałbrzykowski, poczym nastąpi uroczyste zawieszenie na cudownym obrazie Matki Boskiej votum, przyniesionego do Wilna w dniu 15 sierpnia rb. przez patrol lwowski Związku b. Ochotników. Po nabożeństwie uczestnicy zjazdu złożą hołd Sercu Marsz. Józefa Piłsudskiego na Rossie. Defilada oddziałów odbędzie się przy ul. Ostrobramskiej.

Po obiedzie koleżeńskim, jaki się odbędzie w kasynie Związku Oficerów Rezerwy, nastąpi odprawa prezesów okręgów i oddziałów w sali Izby Przemysłowo-Handlowej.

Drugi dzień zjazdu zakończony zostanie widowiskiem plenerowym „Zaczarowane koło" z udziałem artystów dramatycznych oraz baletu, chóru i orkiestry symfonicznej.

W dniu 12 bm. uczestnicy zjazdu zwiedzać będą Wilno i jego zabytki oraz okolice.

[R]owerem po Francji

NOTATKI NA KOLANIE

(Korespondencja własna)

Mont St. Michel, we wrześniu.

Jazdę rowerem po drogach francuskich można chyba porównać tylko do spływu kajakiem po rzeczkach Wileńszczyzny. Mała asfaltowana droga przypomina zupełnie Żejmianę, asfalt w słońcu iskrzy się nawet. Kępiaste, postrzępione brzegi ogrodów, zawsze przystrzyżone jeżyny, pełne czarnych soczystych jagód, to widok zupełnie różny od tego, do czego przywykliśmy na drodze polskiej. Nie można rozsiąść się wygodnie w lesie, jak u nas, ukryć się, zaszyć się w krzaki. Za krzakami są ogrody, w ogrodach domy, pełne sytych ludzi.

Otóż to „pełne" wymaga pewnych poprawek. Francja zaczyna się za Paryżem i we Francji prawie zupełnie nie ma ludzi. Spotyka się domy, mijają auta, motocykle, ale ludzi przy domach prawie zupełnie się nie spotyka. Dziecko jest prawie tak rzadkie, jak koń. Co chwila mija osobowe auto zaprzężone do wozu na gumowych kołach. W taki sposób transportuje się bydło, masło i jaja na jarmark. Domki są schludne, choć bardzo często kryte słomianą strzechą. To jest zabawne, taki piętrowy, murowany domek, kryty słomą i z autem na podwórku.

Francja dzieli z Anglią tę właściwość (w odróżnieniu do Niemiec a nawet Polski), że poza kilku ogromnymi centrami, posiada słabe zaludnienie miast i miasteczek. Stolica departamentu bardzo często posiada nie więcej, niż dziesięć tysięcy ludzi, mimo to jest świetnie zorganizowana. Zwłaszcza imponująco się przedstawia obsługa ruchu samochodowego. Co pięć kilometrów garaż, benzyna, stacja obsługi. Życie samochodziarza jest we Francji nad wyraz łatwe. To też w piękny, słoneczny dzień całe rodziny wyjeżdżają za miasto, zatrzymują się na drodze i spożywają przywiezione pożywienie — w rowie, bo poza drogą nie można wyjść dalej, niż na jeden metr.

Ale, gdy się wjeżdża na wielką, państwową autostradę, np. prowadzącą z Evreux do Lisieux, albo z Avranches, miasta położonego na wysokim pagórku naprzeciwko morza, do Mont St. Michel — zmienia się całkowicie pejzaż. Tak jak się zmienia krajobraz np. u ujścia Żejmiany do Wilii. Z rokokowej groteski wpada się w rozległą romantykę maszynerii, wyciągniętych drzew, drogi prowadzącej w daleki nieznany świat.

* * *

Liesieux, miasto św. Teresy od Dzieciątka Jezus leży w samym sercu Normandii. Położone w dolinie, między pagórkami, 30 km od morza, a 100 od Paryża, stanawi centrum departamentu Calvados. Każdy dobry wyjadacz przypomni sobie mocny koniak Calvados, wytwarzany w tych okolicach. Tu również wyrabia się najlepszy cidre — wino jabłeczne, wreszcie — trzeba to niestety przyznać — kult św. Teresy stanowi tutaj jedną z gałęzi miejscowego przemysłu. Ze względu na doskonałe położenie miasta, na skrzyżowaniu wielkich dróg, ruch tutaj, zwłaszcza ruch samochodowy, jest niesamowity. Otóż niesłychanie denerwująca jest ta publika z samochodów, która w osiemdziesięciu procentach zatrzymuje się tutaj niewiadomo po co, tak jak w Paryżu właził na wieżę Eifla, od wewnątrz najnudniejszą rzecz na świecie. Na wspaniałej górze wznosi się prawie całkowicie już wykończona bazylika św. Tersey z Lisieux. Wygląd zewnętrzny jest, romanizujący i bardzo wzorowany na bądź co bądź nieudanej Sacré - Coeur z Paryża — budzi refleksję, że były przecież czasy, kiedy Kościół dyktował nowe prawa w architekturze, i że powracanie do starych, wyżytych form jest wyrzeczeniem się poszukiwania nowych. Wnętrze jednak jest wybudowane z ogromnym smakiem i rozmachem, tak iż przykre pierwsze wrażenie zostaje zupełnie zatarte.

* * *

Mont St. Michel to zupełnie zmarnowana dla religii pozycja. Wydaje się rzeczą niewłaściwą, że na tej wyspie, o dwa kilometry od brzegu położonej, pełnej gigantycznych budowli, zanotowanych uliczek, barbakanów, wież i kapliczek — odprawia się po dziś dzień nabożeństwa. Zanim się dobrnie do kościoła opactwa na samym szczycie góry, trzeba przejść wśród miliona knajpek, zapraszających na obiad za 15 frs na świeżym maśle, między milionami pocztówek, kartek, talerzy, dzbanuszków, cukierków, tysiąca sprzedawców i przekupniów. Żałośnie zdają się wydostawać z tego natłoku mury opactwa i wysoki, wyzywający szpikulec ze św. Michałem na wierzchu.

ernö.

Szczęście króla Faruka

W Aleksandrii, w miejscowym klubie pływackim, po zawodach i wręczeniu przez króla Faruka nagród zwycięskim pływakom, padł strzał z rewolweru. Pierwsza wersja: zamach na króla. Nieudany. Szczegółów brak. Druga wersja: strzał przypadkowy. Padł już po odjeździe króla w lokalu klubu i zranił młodego Włocha. Wprawdzie pewien wybitny dyplomata i mąż stanu mawiał, że wierzy tylko wiadomościom oficjalnie zdementowanym, lecz przyjmijmy tym razem, że zamachu na króla egipskiego nie było. Potencjalnie zamach taki zawsze jest jednak możliwy.

NA ŚWIECZNIKU.

Huż to monarchów, jako ludzi eksponowanych, ludzi stojących na świeczniku, ludzi-symboli pewnej idei zdmuchnęła lub zdmuchnąć usiłowała ręka zamachowca! Alfons XIII hiszpański założył był sobie małe muzeum z przedmiotów, mających bezpośrednią styczność z dokonywanymi nań w ciągu dosyć długiego panowania zamachami. Aleksander jugosłowiański padł przed˘kiku laty od kul zbrodniarza w Marsylii. Edward VIII angielski, dzisiejszy książę Windsor, omal nie przypłacił życiem makabryczny figiel jakiegoś maniaka, kt. demonstrował rewolwerem swe mętne koncepcje podczas jdnej z królewskich wycieczek powozem w Londynie. Odwróćmy zresztą jeszcze parę kart historii. Pada z ręki zamachowca król Humbert włoski, ojciec dzisiejszego króla Italii, pada cesarzowa austriacka Elżbieta i car Aleksander II i prezydent St. Zjedn. Lincoln i jeden z jego następców Mac Kinley i prezydent Doumer (głośna sprawa Gorgułowa). Długa jest lista zamachoów udanych a może jeszcze dłuższa nieudanych. Zawód więc pierwszych osób w kraju — mimo zaszczytów, honorów i apanaży — zawsze łączy się z dużym ryzykiem.

TRON PTOLOMENSZÓW.

Do namiotu Juljusza Cezara, stojącego obozem w pobliżu Aleksandrii przyniesiono raz zrabowany dywan. Gdy go rozwinięto, wypadła zeń kobieta, dorównująca pięknością sennym zjawom z opowieści Szeherezady. Była to córa Ptolomeuszów, królowa Egiptu, słynna Kleopatra. Tak ponoć rozpoczął się romans między najsłynniejszym zdobywcą a największym „vampem“ starożytności, romans, który ukształtował mapę świata i pchnął rydwan dziejów na nowe tory.

Dziś — po dwóch tysiącach lat — na tronie ptolomenszów zasiada młodziutki król Faruk syn Fuada i zasiada jeszcze młodsza królowa Farida. Sytuacja bardzo zmieniona. Jedynie dekoracje: Nil, piramidy, papyrusy i palmy pozostały te same. Dawno już rozsypał się w proch światowładny Cezar i dawno zbutwiały purpurowe żagle okrętu, na którym uciekała z wiru bitwy morskiej pod Akcjum Kleopatra, pociągając za sobą Antoniusza. Dziś już nie uroczne oczy pięknej córy Ptolomeuszów kształtują historię, a życiodajna arteria między Europą a Azją: Kanał Sueski. No i sudańska bawełna. O egipskiej pszenicy nie mówimy, bo atrakcyjność jej w ciągu tysiącoleci wcale nie zmalała.

PRZYKŁADNE MAŁŻEŃSTWO.

Łatwo sobie wyobrazić radość królowej Faridy, gdy ujrzała swego Faruka żywego i całego. Młodzi ludzie, których tak niedawno połączył węzeł małżeński, kochają się podobno szczerze i głęboko. Faruk oszałamiał świąt swymi prezentami dla narzeczonej i żony. Kupował brylanty w Paryżu już nie na sztuki, a na kilogramy. I zapewne w danym wypadku nie powtórzyłaby się historia posła tureckiego na dworze Ludwika XIV, którą opowiada Boy-Żeleński w swym „Molierze“. Zapewne Turek nie ośmieliłby się czynić porównań, które do żywego ubodły Króla-Słońce. Biżuteria młodziutkiej królowej egipskiej przyniosłaby zaszczyt nawet skarbcom hajdebaradzkich nizamów czy nepalskich nababów. Zasługa to króla Faruka no i autorów listy cywilnej egipskiego monarchy.

W złotej klatce królewskiego pałacu pędzi młode małżeństwo wzorowy żywot. Odkąd znikł za Bliskim Wschodzie koszmar haremów, Farida może być o swe szczęście spokojna: królować będzie w sercu Faruka niepodzielnie. Chyba, że znajdzie się jakaś egipska M-me Dubarry, która odciągnie Jego królewską mość od prawowitej małżonki.

ZALEŻNOŚĆ.

Niejednokrotnie porównywano Anglię współczesną ze starożytnym Rzymem. Istotnie, przynajmniej pod względem zasięgu jej światowych wpływów i mądrej imperialnej polityki zachodzi między nimi duża analogia. Przecież te wszystkie napozór niezawisłe państewka muzułmańskie na Bliskim i trochę dalszym Wschodzie tańczą tak jak im zagra potężna Brytania. I niechno któryś z namaszczonych i ukoronowanych wyznawców proroka spróbuje wyłamać się spod rygorów anglofilskiej taktyki! Zaraz go spotka los Amanullaha afgańskiego lub coś jeszcze gorszego. O misternych sieciach i bezwzględności głośnej Intelligence Service, która nie ma przeszkód gdy chodzi o dobro angielskiej ojczyzny opowiada się przecież cudeńka.

Król Faruk, za przykładem zmarłego niedawno ojca Fuada I rozumie tę prawdę i nie uchybia w niczym wielkobrytyjskim interesom. Podobnież czynią maharadżowie hinduscy, dalej lama tybetański, poszczególni sułtanowie, emirowie, szejkowie, kacykowie na wielkich przestrzeniach azjatycko-afrykańskich, gdzie rozciąga się długa ręka Albionu i gdzie tylko dociera angielski rezydent, od którego raportów zależy czy dane państewko ma trwać dłużej czy też upodobnić się do jętki-efemerydy.

DWIE PERŁY AFRYKI.

Z doskonałym wyczuciem wartości zaopiekowali się w swoim czasie Anglicy dwiema perłami lądu afrykańskiego, położonymi na dwóch przeciwległych jego krańcach: Egiptem i Transvaalem. Egipska pszenica i bawełna w połączeniu z transwaalskimi diamentami i złotem znakomicie wpłynęły na samopoczucie synów mglistego Albionu jako na obywateli pierwszej potęgi kolonialnej świata. Obie perły ma wkrótce połączyć gigantyczna autostrada wzdłuż całej Afryki. Znowu analogia z doskonałymi drogami rzymskimi, które zbliżały prowincje do metropolii.

N.

Wiadomości radiowe

POPOŁUDNIE SPEAKERA.

Dziś we środę o godz. 15.15 audycja muzyczna „Popołudnie speakera“, poświęcona będzie wszystkim dzieciom. Kazimierz Kieniewicz zaprasza do aparatów najmłodszych słuchaczy, obiecuje im ładne bajeczki.

DYR. KIELANOWSKI PRZED MIKROFONEM.

Nowomianowany dyr. Teatru Miejskiego na Pohulance dr. Leopold Pobóg-Kielanowski w czwartkowej pogadance radiowej o godz. 17,45 omówi wytyczne teatru wileńskiego.

Pogadanka nosi tytuł „Teatr wileński u progu nowego sezonu“.

WYSTĘPY GENY PRUS-HONARSKIEJ PRZED MIKROFONEM.

Do najbardziej cenionych i wziętych przez radio „gwiazdeczek“ należy obecnie znana wykonawczyni nastrojowych piosenek i recytacyj p. Gena Prus-Honarska. — O radio - popularności tej utalentowanej aktorki świadczy chociażby ten fakt, że ostatnio wystąpiła ona w ramach ogólnopolskich oraz lokalnych 3, 6 oraz dziś 7 bm. o godz. 19 min. 30 w ramach koncertu rozrywkowego na fali ogólnopolskiej.

P. Prus-Honarska wykona szereg najcelniejszych piosenek oraz recytacyj ze swego repertuaru.

Teatr Lutnia

Występy Janiny Kulczyckiej
Bal w Sawoy'u

operetka w III aktach. Muz. P. Abrahama. Rez. M. Domosławski.

Powrócili... Powitaliśmy ich — wszech i każdego z osobna. Ze szczerą serdecznością; Oni również — w osobie p. Rychłowskiego — zapewnili, że nas kochają i że jest im z nami dobrze. I tak było nam ze sobą dobrze przez cały wieczór; na sali pełno publiczności. Strasznie duszno (coś na to trzeba poradzić!); na scenie pełno kwiatów — i niewymuszenie wesoło!

Obsadę „Balu“ nieco zmieniono: z dawnych wykonawców — Kulczycka z blaskiem atakowała górne mi i jeszcze raz zademonstrowała wysoką klasę gry komediowej; o Dembowskim trzebaby znów powtórzyć to dobre, co mu się zresztą zwykle należy.

Daisy Parker śpiewała teraz Xenia Grey, z werwą i temperamentem, tak, że każdy prawie jej numer z niezawodnym Szczawińskim musiano bisować. Nie wiele miała do popisu w bladawej na ogół Tangolicie Halmirska, ale... Halmirska — to przecież zawsze Halmirska! Muzykalnie, jak zwykle, wypadł jej gwizd.

Jaskrawą, lecz bez przesady komiczną — w najlepszym sensie tego słowa — sylwetę nieśmiałego pana Celestyna Formaut, adwokata stworzył Wyrwicz-Wichrowski.

Chorzewski w miniaturowym nawet epizodzie potrafił odnaleść właściwy styl i wyraz.

Choć nie nowa, ale dobrze pomyślana wkładka baletowa (Martówna — Ciesielski) podobała się i musiała być bisowana.

S. W.-K.

Dzieje herbaty
Pije się ją na całym świecie

O odkryciu herbaty istnieją dwie różne wersje. Chińczycy twierdzą, że herbatę odkrył cesarz Szen-Nung w roku 2737 przed Chrystusem. Cesarz chiński stał pewnego poranku przy oknie i trzymał w ręku miseczkę gorącej wody, którą zamierzał wypić. Zwyczaj ten utrzymywał się w Chinach przez długie lata nawet w sferach najwyższych, a dzisiaj jeszcze praktykowany jest wśród sfer uboższych. Wtem do miseczki wpadło kilka liści z dzikiego krzewu, rosnącego obok, barwiąc wodę na kolor żółtawy i nadając jej aromatyczny smak. Szen-Nungowi nowy napój bardzo się podobał i odtąd pił go stale. W ten sposób odkryto i nauczono się pić herbatę.

Natomiast Hidusi i Japończycy przypisują odkrycie herbaty kapłanowi buddyjskiemu Darmie, który żył przed ca 1900 laty.

Kto odkrył herbatę, trudno dzisiaj rozstrzygnąć, jest jednak faktem, że pili ją najpierw Chińczycy. Pierwsze ślady o tym znajdujemy w pismach Kuo Po w czwartym stuleciu po Chrystusie. Picie herbaty rozpowszechniło się jednakże znacznie później, gdyż dopiero pod koniec ósmego stulecia. W roku 780 kupcy chińscy, chcąc zwiększyć obroty tym artykułem wpadli na pomysł reklamowy, zupełnie nowoczesny. Zaangażowali oni znanego pisarza Lu-Ju, który napisał książkę o herbacie p. t. „Tsza Tszing“. Książka ta cieszyła się dużą poczytnością i wpłynęła w dużym stopniu na spopularyzowanie konsumcji nowego napoju. Dopiero 30 lat po ukazaniu się księgi „Tsza Tszing“ przyniósł kapłan buddyjski Dengio Daiszi krzew herbaty do Japonii, gdzie została przyjęta z dużym entuzjazmem. Na mocy edyktu cesarskiego z roku 815 rozpoczęto uprawę jej w pięciu prowincjach i od tego czasu kultura herbaty w Japonii rozwinęła się tak, jak w żadnym innym kraju.

Na rynku europejskim, mianowicie w Holandii, herbata ukazała się w roku 1610. W roku 1618 zaczęto pić herbatę w Rosji, w 1657 w Anglii a wkrótce potym we Francji, gdzie dużym zwolennikiem nowego napoju byli Racine i Mazarin. Z Francji pochodzi jak wiadomo, zwyczaj dolewania mleka do herbaty.

Podobnie jak w Azji, również w Europie do rozpowszechnienia herbaty przyczyniła się w dużej mierze książka o herbacie, wydana w roku 1679. Napisał ją Holender Bontekoe.

W roku 1834 zaczęto uprawiać herbatę w Indiach. Impuls do tego dało odkrycie krzewu herbaty, rosnącego dziko w okolicy Assam. W roku 1839 ukazała się na rynku angielskim pierwsza partia herbaty Indyjskiej, ale jeszcze dużo wody upłynęło, zanim Anglicy przyzwyczaili się do tej herbaty. Z czasem jednak herbata ceylońska i inne stały się poważną konkurencją chińskiej.

Równocześnie i Holendrzy zaczęli plantować herbatę. W roku 1826 Holender Siebold przywiózł roślinę herbacianą z Japonii na Jawę, a w piętnaście lat później wyspa ta posiadała już dziewięć milionów krzewów.

Nie wszyscy zapewne wiedzą, że herbata przyśpieszyła w pewnym stopniu wybuch wojny o niepodległość Ameryki. Ameryka nie zażądali zniesienia brytyjskiego Stamp Act z roku 1765, na zasadzie którego odstąpiono Holendrom połowę całego handlu herbatą z dużą szkodą kupców amerykańskch. Wybuch konfliktu nastąpił w grudniu 1773 roku, kiedy to wzburzony tłum wrzucił do morza ładunki herbaty z trzech statków, stojących w porcie bostońskim.

Herbatę pije się na całym świecie. Pierwsze miejsce jako konsument zajmuje ludność Dalekiego Wschodu, która pije herbatę zieloną. Natomiast narody niemongolskie znają tylko herbatę czarną, która powstaje w ten sposób, że herbatę zieloną suszy się na powietrzu i nagrzewa w specjalnych kotłach, poddając ją potem procesowi fermentacji.

Kowal—kobieta

W hrabstwie Kent w Anglii znajduje się bodaj jedyna na świecie kobieta-kowal, mrs. Elizabeth Arnold. Na fotografii widzimy panią Arnold przy podkuwaniu konia w towarzystwie męża, który również jest kowalem.

Co będzie z mostem przez Wilię?

W roku bieżącym Zarząd Miejski zadecydował wybudować most drewniany przez Wilię vis a vis elektrowni miejskiej. Roboty jednak do chwili obecnej nie zostały jeszcze rozpoczęte i wątpić należy czy w roku bieżącym ze względu na zbliżającą się jesień projekt ten zostanie zrealizowany.

Wypadł z okna na bruk

W przedszkolu przy ul. Wiwulskiego 22 wypadł z okna pierwszego piętra na bruk 4-letni wychowanek Leon Start. Chłopiec doznał ogólnych obrażeń. Pierwszej pomocy udzieliło mu pogotowie. (c).

ŻART NA STRONIE

Przysłowia

Bezapelacyjnie skończyły się te piękne czasy, w których przysłowia solidarnie i gremialnie uważano za mądrość narodów. Dziś na ich temat (przysłów, nie narodów!) rożne krążą złośliwości, każdy stara się im niejedną łatkę przypiąć.

Niemniej, warto z przysłowiami mieć jakie takie znajomości ,stosunki towarzyskie utrzymywać.

Aby przypominanie przysłów nic nie straciło ze swej aktualności, zacznijmy od Chińczyków, którzy wciąż przecież walczą na łamach naszej prasy i w Chinach z Japończykami (z Japoncami!).

Oto wybór przysłów:

„Wolę diament ze skazą, niż pospolity kamień bez wady“.

„Kiedy masz dziesięć kroków do zrobienia, dziewięć zrobionych stanowią tylko połowę drogi“.

Hiszpanie powiadają: „Dobrodziejstwo zapisują na piasku, a krzywdę ryją na stali“. Zapewne dla tego tak uporczywie umieją walczyć, zapewne dla tego tradycje wendetty i tam podziśdzień żyją.

„Płakał ojciec, że stary, płakał syn, że młody“.

„Będzie rękę miał bogatszy ,ale serce zawsze Antoś“.

A oto przysłowie maurytańskie: „Kiedy ujrzysz twój dom palący się, zbliż się i ogrzej przynajmniej przy nim“.

„Opieka oczy wypieka“.

„Gdzie brzuch tłusty ,tam łeb pusty“ i vice versa :„Gdzie łeb pusty, tam brzuch tłusty“.

„Gdy jednemu szydła golą, drugiemu i brzytwy nie chcą“.

„Pieniędzy, jak u żyda świń“. Przysłowie o poetach polskich.

„Kobieta jest to zło potrzebne. Czesz, strzeż i zapłać komu, żeby wywiózł z domu“ (o pannach na wydaniu.

„Trzeba żyć z przyjacielem tak, jak gdyby on lada chwila miał zostać nieprzyjacielem naszym“.

„Spotykają się wedle ubioru, żegnają... niestety, też wedle ubioru“.

Jeszcze jedno chińskie przysłowie: „Piłując ciagle, ze sztaby zrobisz igłę“. My jesteśmy zdolniejsi jednak. Robimy z igły widły!

Na zakończenie przysłowie arabskie: „Ocet darmo dany, lepszy jest od wina kupionego“. Tu każdy z „naszych ludzi“ powie „nieprawda“ i pójdzie jednak na wino, mimo, że za nie płacić trzeba; ocet dobry tylko dla kiepskich samobójców!!!

Zgiełk nad Piną

(Od specjalnego wysłannika)

Pińsk, 4 września.

Tegoroczny Jarmark Poleski nie miał dobrej prasy. Zarzucono organizatorom, że zamało było na tym Jarmarku Poleskim właśnie... samego Polesia.

Zarzut częściowo słuszny, ale czy mogło być inaczej? Co mieli robić organizatorzy, ażeby zapełnić dość dużą przestrzeń Jarmarku wyłącznie poleską wytwórczością? Chyba przed tym stworzyć poleski COP?

Blaga nie rośnie nad Piną. Gdzie indziej dosypano by nieco fikcyj, trochę pożyczono w sąsiednich województwach i sprawa była by w porządeczku.

Pomimo tego, że Jarmark Poleski posiadał sporo rzeczy importowanych, miejscowy dział był niewątpliwie najciekawszy. Śliczne ceramiki prużańskie wyprzedano niemal całkowicie. Pięknie prezentowały się meble miejscowych wytwórni, słynne buty z Dawidgródka, tkaniny lniane itd. Był pawilon rolniczy, o którym niech coś rzekną fachowcy i najbardziej atrakcyjny dla profanów pawilon łowiecki. Były dykty i wąsaty sum w pawilonie rybackim, kureń poleski i warsztat garncarski produkujący ładne wazoniki na poczekaniu. Za mało było atrakcyj, dla nas, przyjezdnych, którzy łaknęliśmy Polesia. Zamiast „Wesela Poleskiego" dano Łobzowian i urządzono zawody łotnicze. Pociągnęły na to tłumy włościan i robotników pińskich, ale przyjezdne wycieczki nie bardzo wiedziały co robić wieczorem.

Z rozmowy przeprowadzonej przeze mnie z dyr. Jarmarku Poleskiego p. Połońskim, wynika, że frekwencja Jarmarku wykazuje stały wzrost. Podczas kiedy w r. 1936 sprzedano tylko 3,000 kart uczestnictwa, w roku bieżącym ilość ta wyniesie przypuszczalnie około 15 tysięcy. Ponieważ zaś większość zwiedzających rekrutowała się z Pińska i okolic — wystawę zwiedziło 45,000 tysięcy osób. Jeszcze większym powodzeniem cieszyło się „Wesołe Miasteczko".

Wzrosły również poważnie wpływy z Jarmarku. Podczas kiedy w r. 1936 przy droższych biletach (75 i 30 groszy) uzyskano 7,140 zł., w roku bieżącym (50 i 25 gr.) uzyskano z opłat 9,973 zł.

Ilość wystawców jest mniej więcej ta sama — 145.

Na przyszłość zarząd Jarmarku rozważa projekt oddzielenia turystyki i stworzenia „Dni Polesia i Targów Poleskich". Dni Polesia wypadną na wiosnę, kiedy Polesie jest najbardziej atrakcyjne, a Targi późną jesienią.

Jest to reforma słuszna. Początek roku szkolnego nie nadaje się, ani na turystykę, ani na targi. Zwłaszcza w tym roku, kiedy Polesie całe poprostu wyschło. O ileż było by atrakcyjniejsze podczas wiosennego zalewu.

Skarżą się Poleszucy na opieszałość Ligi Popierania Turystyki, która dotychczas nie przystąpiła jeszcze do budowy schroniska turystycznego, pomimo coraz liczniejszych wycieczek cudzoziemskich.

Wprawdzie Pińsk posiada stosunkowo niezłe hotele i prowizoryczne schronisko, jednakże w sezonie turystycznym, przyjezdni skarżą się na brak miejsca.

Jeszcze gorzej przedstawia się sprawa na prowincji. Liczebność miejsc noclegowych, pomimo ogromnego ruchu kajakowego waha się tam od 4 do 10. Nie trzeba dodawać, że każdy z tych noclegów mógł by odstraszyć najbardziej zahartowanego na niewygody gościa z zagranicy.

Konieczność inwestycyj turystycznych na Polesiu narzuca się sama przez się. Cicha Pina nie jest latem wcale cichą. Raczej można mówić o zgiełku nad Piną, zgiełku kajakowiczów. Konieczne są również nowoczesne statki spacerowe Pińsk — Dawidgródek. Mamy już własną stocznię w Gdyni. Niech że ta stocznia zaopatrzy Polesie w nowożytny sprzęt wodny. Niech ułatwi nam korzystanie z jego czarów.

Na niewątpliwą pochwałę zasługuje Paged, który wypuścił na Pinę nowoczesny śrubowiec Pelikan, z komfortem urządzony. Ale jeden Pelikan wiosny nie czyni.

Najwspanialszy region turystyczny Polski jest niedostępny dla zagranicy. My jakoś dobrniemy, ale trzeba udostępnić Polesie obcym.

K. Leczycki.

KRONIKA

WRZESIEŃ 7 Środa	Dziś: Jana M., Reginy P.M. Jutro: Adriana M.
	Wschód słońca — g. 4 m. 37 Zachód słońca — g. 5 m. 58

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii USB w Wilnie z dn. 6. IX. 1938 r.

Ciśnienie 757
Temperatura średnia + 19
Temperatura najwyższa + 24
Temperatura najniższa + 13
Opad —
Wiatr: południowy
Tendencja barom.: bez zmian
Uwaga: chmurno.

NOWOGRÓDZKA

— **Wojewoda Sokołowski na urlopie.** Z dniem 1 bm. rozpoczął swój urlop wojewoda nowogrodzki Adam Sokołowski

— **Przedszkole Rodziny Urzędniczej.** Przedszkole Stowarzyszenia „Rodzina Urzędnicza" w Nowogródku, ul. Słonimska 34-54 przyjmuje zgłoszenia dzieci do przedszkola na rok szkolny 1938-39 codziennie od godziny 10 do 13, do dnia 8 września br. włącznie.

Nauka w przedszkolu rozpocznie się dn. 8 września o godz. 10. Opłata miesięczna od dzieci członków Stowarzyszenia wynosi 8 zł., od nie członków 10 zł. za każde dziecko.

WILEJSKA

— **Zmiana granic powiatu wilejskiego** Granica powiatu wilejskiego z powiatem święciańskim jest bardzo nierówna. Rada Powiatowa postanowiła przynajmniej częściowo wyprostować ją, ucinając wąski, długi cypel powiatu święciańskiego, wżynający się na teren powiatu wilejskiego. W tym celu uchwalono wyłączyć z powiatu wilejskiego wieś Iwańki i część jeziora Wiszniew na rzecz powiatu święciańskiego, a włączyć z tegoż powiatu wieś Borowe oraz maj. Las-Borowe.

— **Posiedzenie Rady Powiatowej.** W ubiegłym tygodniu odbyło się posiedzenie Rady Powiatowej. Wysłuchano sprawozdań opisowych wszystkich działów pracy w roku 1937/38 i sprawozdania rachunkowego. — Szczególne zainteresowanie wywołało omówienie przebudowy ustroju rolnego, sprawozdanie agronoma powiatowego i kierownika działu drogowego.

Uchwalono budżet dodatkowy na rok 1938/39 i regulamin powiatowego funduszu popierania budowy i zaopatrzenia szkół powszechnych. Na fundusz ten składają się udziały wszystkich gmin i wydziału powiatowego. Wysokość wynosi rocznie około 20 tysięcy zł

Poza tym uchwalono udział w ufundowaniu sztandaru dla pułku KOP. Na ten cel wyasygnowano 1200 zł. Gminy wezmą udział w tej akcji, dając po 100 zł., resztę zbierze się wśród społeczeństwa.

— **Powstanie sekcji motorowej Z. S.** — Na ulicy Św.-Jerskiej powszechną uwagę zwracał długi rząd motocyklistów. Takiej ilości skoncentrowanych maszyn w jednym miejscu Wilejka jeszcze nie widziała. Zjechali się na zebranie organizacyjne kandydaci na członków sekcji motorowej Z. S.

Na posiedzeniu poinformowano obecnych o tym co da im zrzeszenie się, omówiono znaczenie motoryzacji kraju, ustalono plan pracy i wybrano zarząd. W skład jego weszli: prezes — p. Chimiczewski, członkowie zarządu pp.: Sasin, Sztrom i Nawroczyński. Wicekapitanem sportowym został p. ppor. Engiel Donat.

Obecni byli przedstawiciele Zarządu i Komendy Powiatu Z. S.

W dniu 18 bm. nastąpi uroczyste otwarcie sekcji. Do tego czasu zostaną do niej dokooptowani wszyscy posiadacze motorów z terenu powiatu.

OSZMIAŃSKA

— **Ministerstwo Rolnictwo i Reform Rolnych przyznało dla powiatów oszmiańskiego i wileńsko-trockiego 10 tys zł** na obniżenie oprocentowania pożyczek gotówkowych udzielonych przez instytucje kredytowe dla poszkodowanych rolników wskutek klęsk żywiołowych. Ponieważ bonifikata oprocentowania dotyczy tylko rolników dotkniętych klęską, zarządy gminne będą wydawały poświadczenia, stwierdzające faktyczny stan zniszczenia oraz konieczność udzielenia pożyczki.

NIEŚWIESKA

— **Dożynki.** We wsi Hewezna, w pow. nieświeskim staraniem koła gospodyń wiejskich odbyły się tradycyjne dożynki, na które przybyło około 2 tys. gospodarzy z rodzinami z okolicznych wsi i zaścianków. Program dożynek był niezwykle urozmaicony. Na zakończenie odbyła się zabawa ludowa, na której bawiono się ochoczo aż do rana.

— **KARAMBOL MOTOCYKLA Z FURMANKĄ. Kierownik szkoły powszechnej Wróblewski Józef z gminy siniawskiej, w pow. nieświeskim, jadąc onegdaj motocyklem wpadł całym pędem na furmankę. Wróblewskiemu konie stratowały głowę, a wóz połamał nogi. W stanie ciężkim odwieziono go do szpitala w Baranowiczach. Motocykl został rozbity.**

POLESKA

— **Starosta powiatowy K. Łyszczkowski** odbył w towarzystwie wójtów gmin powiatu wycieczkę samochodową na teren gminy Porzecze, gdzie przeprowadzono lustracje inwestycyj gminnych.

Wycieczka miała na celu pobudzenie poszczególnych zarządów gminnych do rywalizacji w dziele racjonalnego przeprowadzania inwestycyj.

— **ZWOLNIENIE 134 ROBOTNIKÓW W FABRYCE „AGAHELL" W MIKASZEWICZACH. Z powodu nadprodukcji zwolniono z fabryki „Agahell" z dniem 31 sierpnia r. b. 134 robotników.**

— **Dla zademonstrowania różnicy poglądów.** W Pińsku przez nieznanych sprawców zostały zdemolowane lokale żydowskich organizacyj syjonistycznych przy ul. Pierackiego i Kotlarskiej.

Według krążących wśród społeczeństwa żydowskiego pogłosek, wyczynu tego mieli dokonać członkowie organizacyj rewizjonistycznych dla zademonstrowania różnicy poglądów.

— **560 zł. za miejsce na cmentarzu żydowskim.** W hotelu Muzykanta w Łunińcu zmarł na udar serca mieszkaniec Warszawy Suchowolski Szyja-Dawid lat 63, brakarz leśny.

Ciekawe było stanowisko Gm. Żydowskiej, która zażądała za miejsce na cmentarzu 560 złotych. Nie pomogły łzy, ani prośby rodziny zmarłego, oraz tłumaczenia, że był on tylko skromnym urzędnikiem i pozostawił 6 dzieci i żonę.

Nic nie potrafiło wzruszyć kamiennego serca prezesa Gm. Żyd. W rezultacie zwłoki przetransportowano koleją do Warszawy. Fakt ten — głęboko oburzył miejscowe społeczeństwo żydowskie.

— **Zboczeniec podpalił chlew.** Spalił się chlew, należący do Nadl. Denizkowicze.

Straty wynoszą 2.000 zł. Sprawcą okazał się Szczotko Adam ze wsi Wielkie Czuczewicze.

Zachodzi podejrzenie, że jest on na tym tle nienormalny i że szereg podpaleń w ostatnich czasach w okolicy — to jego dzieło.

— **Spaliła się wieś Budezy.** We wsi Budczy, gm. kruchowickiej powstał pożar w zabudowaniach Dojlida Aleks. Spaliło się 30 gospodarstw.

Straty wynoszą 40.000 zł.

Poczta peronowa na st. kol. Landwarów

Z dniem 5.IX br. została uruchomiona na st. kol. Landwarów „poczta peronowa".

Poczta ta czynna jest w czasie postoju pociągów międzynarodowych, tj. przy pociągu Nr 20 — od godz. 6,55 do 7,50, Nr 235 — od godz. 11,20 do 11,45, Nr 236 — od godz. 19,15 do 19,40, Nr 19 — od godz. 23,00 do 23,20.

Na co chorują w Wileńszczyźnie

Wedle wykazu zachorowań i zgonów na choroby zakaźne i inne występujące nagminnie, w czasie od 28.VIII do 3.IX rb. było w wojew. wileńskim 59 wypadków jaglicy, 20 krztuśca, 19 duru brzusznego, 14 (w tym 2 zgony) gruźlicy, 13 (w tym 4 zgony) czerwonki, 11 odry, 9 płonicy, 7 błonicy, 5 róży, 2 grypy, 1 duru plamistego, 1 nagm. zapalenia opon mózg.-rdzen., 1 zakażenia połogowego, 1 pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę.

Zawody balonowe junjorów

Moment ze startu 6 balonów do zawodów balonowych junjorów, który odbył się wczoraj na lotnisku mokotowskim w Warszawie, staraniem Aeroklubu Warszawskiego.

Kontrola produktów żywnościowych na prowincji

W każdej niemal wiosce znajduje się już mniejszy lub większy sklepik spożywczy. Miasteczka mają ich kilka, miasta zaś wiele, przy tym istnieją tam różnego rodzaju piwiarnie, bary, herbaciarnie, restauracje, mleczarnie, gdzie można coś zjeść i wypić. Ponadto w licznych punktach prowincjonalnych urządzane są tygodniowe targi, doroczne jarmarki itd., na których odbywa się sprzedaż artykułów spożywczych.

Trzeba jednak przyznać, że do wszystkich produktów żywnościowych nabywanych w wyżej spomnianym handlu, odnosimy się często z dużą rezerwą. Zresztą taki jest już instynkt każdego konsumenta, że jak nie powącha i nie pomaca towaru spożywczego, to go nie kupi.

Nie zawsze zaś samo wąchanie i macanie daje pożądany rezultat, gdyż często jakiś produkt (np. wędlina, a zwłaszcza kiełbasa) nie budzi w nas na pozór żadnego podejrzenia, a jednak badania chemiczne wykazują, że jest on już toksyną (trującym produktem, wytwarzanym przez bakterie). I tego właśnie trzeba się wystrzegać, gdyż toksyna zagraża życiu konsumenta.

Najwięcej falsyfikatów spośród produktów spożywczych (oczywiście mniej niebezpiecznych dla życia niż toksyna, jednak pod względem odżywczym mało wartościowych) posiada nabiał, a więc: mleko, śmietana, masło itd.

Mleko musi posiadać **minimum 3 proc. tłuszczu.** (Mleko takie nazywa się — pełne). Zazwyczaj jednak mleko w handlu posiada zaledwie **1 i 9/10 proc. tłuszczu**, jest więc zbierane czyli odtłuszczane.

Śmietana musi zawierać **22 proc.** tłuszczu, w sprzedaży zaś bywa często 10 proc.

Masło może mieć wody do **16 proc.** a spotyka się do 47 proc., ponadto tłuszcz obcy, kartofle, marchew itd.

Nadzór nad jakością produktów żywnościowych na prowincji prowadzą zasadniczo władze państwowe (starosta), w praktyce jednak wydziały powiatowe (sejmiki), które angażują w tym celu

KONTROLERA ŻYWNOŚCIOWEGO.

Spełnia on na terenie również funkcję ogólno-sanitarną, jak badanie studzien, urządzeń higienicznych sklepów itd., ba, nawet badanie zawartości ołowiu w polewie garnków glinianych należy do niego. (Ostatnio np. stwierdzono, że szereg garncarń na prowincji stosuje do swych wyrobów zbyt duży procent ołowiu przez co wyroby te są przy użyciu szkodliwe dla zdrowia).

Dla przykładu o czynnościach kontrolera żywnościowego podaję niżej sprawozdanie jednego z nich w pewnym ruchliwym powiecie naszego województwa, za rok 1937.

Mleko — pobrano 2, zakwestionowano —
Przetwory ml. pobr. 155, zakw. 30
Mięso i przetw. — pobr. 37, zakw. 29
Mąka i przetw. — pobr. 68, zakw. 31
Oleje i tłuszcze — pobr. 29, zakw. 3
Konserwy rybne — pobr. 8, zakw. 3
Cukry i owoce — pobr. 21, zakw. 1
Napoje chłodzące — pobr. 4, zakw. 1
Kosmetyki — pobr. 19, zakw. 8
Surogaty — pobr. 13, zakw. 6
Używki — pobr. 42, zakw. 1
Przedm. użytku — pobr. 4, zakw. —
Razem pobr. 404, zakw. 113.

Ponadto zniszczono na miejscu na podstawie wstępnych badań:
Konserw rybnych 25 pudełek,
Kiełbasy 7 kg,
Czekolady 11 sztuk.
Odbyto 90 rozpraw karno-sądowych.

Oto roczny plon mozolnej (biorąc pod uwagę duże odległości terenowe, ciężkie dojazdy, brak większych kredytów na ten cel itd.) pracy człowieka, który czuwa nad bezpieczeństwem

NASZEGO ŻOŁĄDKA I ŻYCIA.

Zadanie kontrolera żywnościowego jest ciężkie jeszcze i z tego względu, że osobę jego znają w całym powiecie. To też, gdy zjawi się on na placu targowym — widuje się masową

UCIECZKĘ HANDLAREK RYNKOWYCH przeważnie

Z NABIAŁEM.

Na rynku panuje wówczas po prostu panika. Świadczy to, że handlarki nie mają

CZYSTEGO SUMIENIA.

Przepisy o handlu produktami spożywczymi zostały ostatnio bardzo obostrzone przez co i rola kontrolera żywnościowego stała się więcej odpowiedzialna.

Uważam jednak, że przez zwalanie na jedne barki tak ciężkiej i odpowiedzialnej funkcji nie osiągnie się pożądanego celu.

Tu potrzeba, przynajmniej **na razie, uruchomić cały aparat nadzorczy,** zadaniem którego byłoby nie tylko kontrolowanie w ścisłym tego słowa znaczeniu, lecz także i **propaganda** (drogą prasy, radia, odczytów i pogadanek, nawet w terenie, to może najważniejsze), uświadamiająca ludność, zwłaszcza wiejską, o istniejących dziś dość skomplikowanych przepisach sanitarnych, dotyczących sprzedaży artykułów spożywczych.

Naprawdę, dzisiaj najbardziej sumienny obywatel wiejski nie wie dokładnie, jak ma postąpić ze sprzedażą np. nabiału, by się nie narazić na przykrości za nieprzestrzeganie przepisów higienicznych, odnośnie do tego produktu.

To też często odpowiada się kontrolerowi żywnościowemu, że

SOŁTYS NIC NIE MÓWIŁ

A właściwie, gdyby nawet sołtys i wywiesił jakieś w tym przedmiocie zarządzenie władz, to rezultat byłby niewielki, bo starsze pokolenie jest niepiśmienne, młodsze zaś uważa, że to jego jeszcze nie dotyczy, gdyż

OJCIEC GOSPODARZ,

niechaj on odpowiada, słowem — circulus vitiosus.

Tu muszą przyjść z pomocą władzom sanitarnym przede wszystkim

ORGANIZACJE SPOŁECZNE,

w pierwszym zaś rzędzie —

ORGANIZACJE ROLNICZE.

Konsument też musi stanąć do współpracy w tej akcji.

O sposobie zaś tej współpracy niech pomyślą odnośne władze fachowe.

Jan Hopko.

Tabela loterii

1 dzień ciągnienia 4-ej klasy 42 Loterii Państwowej

I i II ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 5.000 zł. padła na nr. 2619

50.000 zł.: 65695

25.000 zł.: 37603 118567

10.000 zł.: 49826 120618

5.00 zł.: 61577 98156 129445

2.000 zł.: 15870 35919 37648 38722 65409 66219 86066 95945 97114 118255 130084 145621

1.000 zł.: 1258 9903 11888 15910 16326 19448 20576 30220 32273 36201 36189 46293 46985 57961 66913 75063 75995 89834 90005 92830 92723 97232 103756 104753 108860 108198 109101 111154 112967 118585 121022 127849 131195 135270 144246 146384 148640

Wygrane po 250 zł.

171 217 56 515 649 744 909 1018 31 365 512 77 638 44 835 999 2810 87 421 607 3003 33 145 322 81 482 503 33 86 739 882 977 25 4057 82 116 68 232 41 93 306 55 31 43 80 73 826 962 98 5111 226 949 6 347 955 56 89 645 724 26 817 34 52 994 6029 118 204 60 342 410 16 20 515 630 75 715 871 511 94 7090 177 79 208 349 82 418 550 975 56 8092 104 68 86 259 350 34 482 95 697 795 808 562 9160 212 327 92 96 427 529 887 901 10026 204 343 414 853 918 12118 268 306 15 42 468 557 694 794 859 13051 170 90 228 317 98 550 621 729 849 68 14036 40 107 84 358 85 576 660 721 870 909 16 36.

30099 176 635 72 73 858 79 815 79 971 31011 18 44 84 170 336 49 50 436 588 733 804 82 929 68 32047 49 483 503 22 92 631 874 33043 90 257 68 403 31 41 92 590 685

34082 148 69 206 8 431 501 629 704 39 890 35187 66 467 625 734 864 36081 150 212 39 43 405 415 657 84 96 764 37072 167 88 379 797.

38021 66 140 66 272 367 456 559 748 863 39066 75 118 32 315 52 98 463 608 40048 102 91 247 90 491 563 718 96 807 61 84 41049 160 363 489 691 728 829 43 917 42064 104 50 377 533 62 653 91 721 84 963 85 86 92 43325 35 780 932 86 44095 151 88 219 431 51 78 83 502 803 45017 26 116 26 251 60 330 487 560 835 996 46149 65 98 248 400 516 94 619 40 81 792 93 848 82 85 976 47048 163 513 53 61 662 862 995 48169 201 332 54 520 652 863 68 72 902 79 49477 622 711 50090 104 681 734 832 63 5100 286 479 575 93 777 899 975 52004 441 542 57 78 97 688 89 92 53008 299 339 93 54153 348 78 518 33 634 55 706 811 961 76 55008 109 209 324 404 24 586 631 710 76 85 56002 110 240 364 496 535 607 43 92 780 897 986 57013 280 324 461 508 40 708 43 75 805 53 58 58229 323 35 518 38 78 711 18 878 949 5444 91 434 65 76 588 661 820 923 38 39 96 60142 210 361 662 725 62 821 61192 582 676 709 861 944 76 62092 220 464 55 522 957 63014 234 73 509 964 64088 244 46 312 417 87 833 79 65313 79 711 827 88 66026 142 222 318 27 420 514 609 10 88 90 804 85 67081 293 395 622 779 858

951 68171 204 98 313 40 92 401 92 591 654 80 722 25 52 853 54 901 17 41 69105 68 87 241 59 372 421 38 80 612 762 888 926 81 70028 165 332 73 423 539 79 694 716 44 52 959 77 71030 127 98 342 79 454 76 671 701 32 42 73 934 37 74 72173 256 304 49 791 73019 237 52 59 61 98 03 471 99 566 77 698 803 74202 48 501 21 77 743 988 75016 38 103 523 777 867 910

76381 96 432 88 576 608 77 716 48 76 78009 59 114 316 417 41 558 849 79042 52 88 98 208 37 553 84 648 730 66 874 915 42 80089 162 94 352 518 688 99 725 912 81009 85 100 80 84 260 359 97 422 582 702 810 22 40 922 43 82053 61 95 148 79 298 313 74 442 658 61 797 991 83113 219 70 450 898 957 84051 206 6 4338 87 448 59 504 57 91 688 712 870 990 85031 280 471 74 528 36 668 864 948 60 69 86141 46 287 391 536 62 86 99 604 779 880 87 992 87417 87 643 803 994 88016 285 545 95 973 89014 302 7 446 627 73 81 788 99128 901 28 65 66 87 211 21 86 447 62 893 91014 19 33 80 170 225 57 90 447 663 92 803 939 92094 753 9 20 35 36 93017 35 81 102 65 260 83 307 95 457 729 947 72 87 94190 252 361 459 95 501 27 75 632 701 36 30 41 819 59 81 939 95179 290 341 589 635 850 96204 34 461 73 77 830 994 97042 47 94 224 44 310 506 96 98216 312 62 472 73 654 70 86 957 81 93 99020 80 99191 251 301 19 409 62 671 701 30 833 36 900 100181 216 94 448 522 80 788 830 921 101064 279 333 556 608 37 902 72 102072 77 134 231 307 509 979 103107 452 755 916 104082 324 25 52 82 418 52 549 95 636 63 91 99 837 105097 120 125 347 486 515 814 37 106074 413 429 617 885 107017 213 3473 3645 65 808 025 220 356 441 65 787 109152 221 42 540 662 735 82 894 807 26 86 9332 110252 54 375 948 11012 95 144 281 98 336 426 534 726 999 112001 15 41 102 15 25 663 346 563 627 971 113233 59 430 1 694 824 959 80

114161 262 65 374 459 74 78 627 827 955 60 73 115042 121 34 231 87 413 97 534 64 612 14 37 956 116002 99 103247 416 18 68 537 616 701 44 60 866 931 117961 144 98 486 99 691 713 62 838 118122 244 420 654 85 87 868 913 21 59 119009 100 365 437 652 731 91 896 919 120157 335 646 875 946 43 121162 284 308 32 423 66 86 683 789 869 122111 62 225 88 657 957 123005 144 267 369 415 90 731 62 99 876 124052 305 18 405 19 520 40 643 721 804 88 991 125017 89 13 291 309 49 467 502 658 744 55 126009 178 313 528 820 127085 120 73 88 208 55 306 40 79 427 30 870 82 943 326 128 949 116 23 76 97 338 45 73 450 532 847 129156 396 416 86 572 631.

130065 81 283 401 518 84 872 75 979 131294 750 871 911 132001 31 109 215 1 7507 704 133011 359 508 67 778 977 134005 154 459 837 943 69 135066 96 180 246 911 131256 80 490 606 72 41 62 63 137040 98 127 36 49 592 640 771 87 804 47 86 908 39 138068 119 95 217 23 339 498 741 846 139096 139 90 207 17 69 704 61 5 908

140136 85 307 31 48 405 13 75 79 757 70 965 72 98 141050 396 432 56 70 568 72 675 776 97 852 142007 27 283 98 366 576 646 55 23 84 913 21 71 143017 47 123 46 66 224 60 361 80 528 661 824 144091 240 580 664 720 48 99 836 48 145032 329 42 459 78 556 640 57 65 81 781 856 82 91 908 40 146140 44 77 86 241 46 458 552 62 606 77 83 147226 491 99 555 691 709 22 820 900 148019 214 59 418 617 39 53 804 149027 40 62 135 56 31 62 67201 62 76 302 568 697 870 150180 212 92 350 53 703 36 835 91 992 151199 372 425 78 526 639 69 87 96742 86 922 55 152000 45 54 176 251 64 9 386 545 784 153309 496 509 938 78 145008 98 203 332 453 95 564 824 40 155048 81 106 98 345 449 542 603 42 43 65 936 156085 133 220 342 74 614 714 74 843 938 157051 124 242 5845 700 93 158033 299 506 775 811 981 159026 65 157 97 361 410 691 704 870 970

15215 20 464 66 574 672 67 726 16 852 16067 336 42 67 70 486 530 637 887 17161 200 336 92 425 13 29 97 521 40 625 35 46 742 821 911 12 65 78 18154 396 407 542 98 669 763 82 19017 127 207 955 53 937 20061 72 187 524 94 96 605 88 756 828 935 82 2199 203 71 401 505 28 74 56 602 69 97 98 737 93 22003 95 406 34 68 510 29 19 665 766 23001 48 147 50 56 235 48 780 86 958 24110 23 58 90 390 520 728 829 25020 96 378 814 93 955 62132 548 763 846 76 27097 111 12 14 448 592 820 4 920 29119 357 58 885 88 920 70

III ciągnienie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł. padła na nr. 61924.

50.000 zł. — nr. 60473

15.000 zł. — nr. 12868

10.000 zł. — nr. 60494 145613

5.000 zł. — nr. 17452 72495 149275.

2.000 zł. — nr. 957 1338 6425 9963 18008 20608 22515 25556 24342 49256 56891 71438 89737 102846 114514 116591 123207 146521 152305

1.000 zł. — nr. 231 1170 5746 6971 9545 14295 23900 25113 27038 27248 27451 29684 32152 42345 59898 64281 69608 79921 80100 80476 80569 82135 90992 94371 108987 123979 124363 131005 145237 146516 146676 151493 154067 155803

Wygrane po 250 zł.

30 129 94 435 46 554 712 23 926 93 1239 457 505 27 919 2112 243 65 604 852 993 3094 413 565 67 90 823 40060 88 217 324 78 401 66 650 93 734 78 889 949 59 5122 343 511 95 627 807 965 6052 243 67 533 7000 819 8011 192 293 390 402 84 563 700 9076 259 435 75 765 869 986 10027 82 169 596 916 11116 268 73 313 33 40 512 791 806 934 12742 970 13402 881 14013 135 370 15008 16 136 265 411 897 991 16815 908 99 17050 377 417 82 638 60 754 910 18068 457 88 574 855 19033 197 272 327 58 457 544 89 688 735 821

20035 161 271 387 477 551 58 692 21015 65 156 253 343 94 412 651 22139 496 503 813 69 78 92 23073 406 580 691 731 78 865 24017 116 79 355 622 704 25370 619 57 26703 15 27106 13 221 29 621 87 923 68 88 95 28813 29302 56 516 58 30375 567 90 752 931 90 31182 215 390 644 94 739 32080 105 28 91 510 628 33101 5 439 580 845 983 34015 420 740 35412 80 970 36249 315 38 39 552 688 861 933 84 37387 479 38270 76 379 537 54 70 39020 153 216 440 624 982

40133 59 270 327 509 709 41354 401 81 814 49 989 42025 53 141 302 575 702 92 43025 458 44399 401 538 662 45186 512 46034 662 721 71 47153 323 91 706 48213 31 56 524 68 78 738 49024 465 570 617 49 814 40 925 50182 315 456 849 51100 270 660 794 927 52314 444 796 957 53165 783 853 54068 268 941 64 90 55165 261 601 23 86 56450 80 612 15 57104 366 58044 123 38 350 93 466 545 88 999 59054 204 508 950

6004 2170 74 421 574 642 716 933 78 61015 84 569 954 60 62046 999 63080 163 287 375 400 578 848 954 64065 310 55 586 998 65230 472 565 901 74 66398 834 68 96 994 67194 202 425 68261 645 90 93 69483 544 927 33 70098 526 84 769 870 71392 420 52 722 896 72006 7 522 801 73125 200 40 355 604 719 49 67 99 74473 818 75139 303 436 872 906 76310 884 77095 633 78076 779 800 41 925 79053 251 841

80050 438 578 645 75 837 99 905 81136 218 480 774 900 12 94 82082 875 994 83332 763 884 961 81 84073 194 329 552 651 791 818 85054 878 86719 89 87230 55 310 89 513 60 635 752 937 88164 66 455 688 897 89080 239 70 719 61 90238 943 72 91003 263 565 752 92135 269 405 18 500 676 93157 236 541 63 814 936 94005 185 642 95464 97008 289 98058 202 320 614 886 99026 88 250 66 356 504 744 906

100356 617 906 101203 428 501 654 71 937 82 102059 105 288 666 955 103423 537 700 4 954 60 104188 435 67 646 105287 421 699 737 106055 81 114 412 547 659 67 889 107065 229 322 443 624 852 108282 392 627 999 109020 189 223 391 452 57 92 731 68 918 110075 153 476 517 804 927 111249 72 112122 113133 448 509 689 953 114228 543 115144 953 116131 242 431 67 781 845 117215 87 315 118163 87 452 538 620

120105 412 51 801 121092 330 54 654 949 122002 123 536 55 87 92 123027 129 253 124454 683 88 720 22 125275 477 530 126035 127043 456 128287 863 959 61 129419 525 635 732 219 130368 702 131188 591 701 84 132352 133128 647 795 134053 86 696 135117 98 240 315 429 531 34 86 726 893 951 136093 200 312 42 541 560 705 802 72 952 137242 54 347 518 718 845 902 56 138137 139110 938

140287 141298 365 66 142061 358 74 488 518 680 143096 99 234 679 144022 59 211 546 47 634 890 145104 366 872 931 51 146175 257 544 96 799 147650 724 29 915 74 148056 413 544 692 914 149216 514 666 747 948 150336 449 861 151667 762 152057 405 514 20 896 914 153067 313 584 859 911 15 45 154351 68 832 953 155074 84 128 255 544 627 834 955 156056 106 248 544 157134 512 623 90 158158 202 5 334 92 651

IV ciągnienie

Wygrane po 250 zł.

418 71 1290 477 689 975 2019 199 216 35 854 3214 78 92 385 548 652 771 801 4260 315 409 505 63 642 761 808 942 5105 352 75 483 525 702 874 6088 92 106 74 88 21 622 53 311 458 560 600 21 870 930 7098 189 519 8082 343 603 903 9090 198 377 422 611 742 10028 236 300 427 77 528 64 97 888 11275 480 1244 3595 796 810 69 929 13435 600 814 39 71 14042 174 549 70 607 725 897 928 15118 796 912 63 98 16079 137 315 415 622 808 17022 25 64 97 303 25 519 622 762 819 906 18041 145 70 392 481 96 728 32 840 962

19669 20037 122 305 48 425 527 614 21249 365 409 65 714 862 65 965 89 22282 608 48 49 23054 288 489 626 86 727 896 24090 131 574 685 25240 420 35 549 866 96 26152 325 586 947 27386 618 66 88 28120 657 29014 43 258 394 428 39 649 50 98 791 890 916 30098 186 94 433 578 633 770 31146 58 85 396 530 725 800 32110 37 46 281 370 789 862 33001 577 757 831 34056 111 356 464 528 76 679 35007 46 79 102 16 63 71 254 508 774 987 36015 158 729 37105 307 512 698 704 38242 69 83 754 85 39362 712 834 40022 214 683 765 934 41358 91 419 595 642 858 906 42034 191 473 597 666 80 836 64 43005 8 553 892 44699 45069 123599 695 46088 707 890 47138 394 684 702 81 48203 429 641 49179 437 886 50336 649 727 51232 411 19 635 872 52075 119 68 474 649 53207 28 593 620 74 886 960 98 54034 99 019 64 415 565 628 55668 772 912 56117 429 857 78 57155 669 744 860 58019 82 252 506 67 662 704 59106 516 82 715 90 878 933 60173 229 73 466 61071 293 308 56 558 670 918 62095 491 686 785 63118 23 64156 347 595 606 703 65049 371 87 929 66064 286 329 49 698 742 67117 760 94 809 27 68029 107 224 433 592 827 66 69008 14 62 522 51 809 65 70001 68 180 276 325 79 839 939 71125 419 633 911 38 69 83 72293 305 904 73332 422 76 625 26 926 86 74474 676 709 75282 555 795 858 76278 80 335 442 717 982 86 77516 675 768 989 78128 332 508 607 3 76 99 706 965 74 79545 59 771

80105 270 73 732 44 805 17 903 81062 123 27 856 966 82088 204 446 71 509 684 804 70 83214 82 85 428 821 974 84106 417 853 69 80 970 85101 25 96 315 470 533 624 812 86088 102 299 331 432 739 54 872 87303 472 539 698 853 88464 68 509 18 71 89070 311 516 916 90039 7097 313 562 661 64 89 901 91055 139 270 590 903 92003 201 377 493 93632 913 94136 777 835 71 910 94 95061 531 872 96161 218 420 763 81 859 980 97413 638 98042 135 448 565 831 943 97 99121 657 855 981 10097 186 363 564 848 101155 69 78 79 590 631 102892 933 103147 451 612 50 104008 446 567 601 74 960 105440 562 98 918 106106 207 427 725 810 17247 300 48 626 880 935 83 108319 473 109166 352 750 110501 738 111065 167 379 854 92 112730 113310 39 59 91 610 61 876 971 114295 467 932 115003 307 55 742 58 838 990 95 116049 343 847 941 88 118082 85 86 104 64 880 119015 18 136 286 543 66 842 92 120353 588 632 89 902 37 59 121323 854 122408 661 700 371 964 67 123168 233 306 401 808 34 124346 600 724 919 125051 418 42 517 66 126164 654 806 75 975 127312 764 93 128226 714 51 989 129325 58 407 508 673 730

130522 999 131093 290 309 661 771 842 74 906 76 132100 7 249 133061 557 854 134016 378 491 906 135169 414 535 735 87 801 12 137288 331 608 740 803 945 138001 136 244 64 408 748 963 139041 241 87 643 951 140286 448 512 39 755 850 930 31 131132 621 809 74 960 142127 286 311 792 979 133013 129 433 593 608 795 912 144245 325 78 403 30 550 735 98 145098 187 302 45 481 544 690 99 807 146272 305 17 675 766 147128 35 80 432 894 148076 118 454 831 149035 694 746 818 946 56

150218 380 663 151234 351 500 667 798 152110 91 350 602 833 153049 287 392 499 502 156037 681 727 155100 156123 815 157090 396 706 7 6880 158010 136 479 891

Czy słuchanie audycyj sowieckich jest przestępstwem?

Sąd Apelacyjny w Wilnie miał wczoraj rozstrzygnąć ciekawy problem. Na ławie oskarżonych zasiadł mieszkaniec wsi Ostromieczew, położonej w powiecie brzeskim, Andrzej Daniluk, skazany przez Sąd Okręgowy w Brześciu n. B. na rok więzienia z zawieszeniem wykonania kary na okres trzechletni.

Sprawa, za którą Daniluk został skazany, przedstawa się następująco: Niedawno Daniluk nabył sobie lampowy radioodbiornik, który zainstalował w swoim mieszkaniu. Akt oskarżenia zarzuca, iż od chwili zainstalowania radioaparatu mieszkanie Daniluka stało się miejscem schadzek mieszkańców nie tylko Ostromieczewa, lecz i sąsiednich wiosek, którzy słuchali audycyj sowieckich z Moskwy, Mińska, Kijowa, Leningradu itd.

Przeciwko wyrokowi złożyli apelację zarówno prokurator, jak i oskarżony. W ten sposób sprawa znalazła się na wokandzie Wileńskiego Sądu Apelacyjnego. Po wysłuchaniu przemówień oskarżyciela publicznego i obrońcy oskarżonego mec. Popiela. Sąd uchylił wyrok pierwszej instancji i Daniluka uniewinnił.

W motywach wyroku sąd zaznaczył, że w postępowaniu oskarżonego Daniluka nie widzi cech przestępstwa, gdyż posiadanie radioodbiornika i słuchanie audycyj z Moskwy lub Mińska nie jest w Polsce zakazane żadną ustawą. Ponadto nie wiadomo jakich przemówień słuchał Daniluk i jego goście, i czy przemówienia te zawierały cechy przestępstwa w stosunku do Państwa Polskiego.

Tragiczna katastrofa samochodowa pod Baranowiczami

Kpt. Kulikowski zabity, por. Dybowski ranny

W dniu 5 bm., o godz. 3 na szosie Baranowicze—Słonim na 24 km, w pobliżu osady Berezówka, wydarzyła się katastrofa samochodowa, podczas której został zabity kpt. Jan Kulikowski a por. Mirosław Dybowski został ranny. Katastrofa nastąpiła podobno wskutek zaniesienia tyłu samochodu i następnie przewrócenia się samochodu.

Jerzy Mariusz Taylor 54)

Czciciele Wotana

Gadał to wszystko zdaniami urywanymi, bezładnie, co chwila ocierając sobie twarz z potu wielką kraciastą chustką. Było widać, że jest zdenerwowany i przejęty.

Pastor popatrzył mu bystro w oczy.

— Dlaczego ty to zrobiłeś, Wilhelm? Obiecała ci coś?

Sołtys skrzywił się i machnął ręką.

— E tam, obiecała! Dała mu formalne zobowiązanie z podpisem ,że w razie przeprowadzenia tego interesu, otrzymam... no, otrzymam dwa procent od całej sumy...

— I coś jeszcze? — badał dalej pastor.

— No i prawo do wyrębu sosen w teresińskim parku. Ale ile tam tego jest? Tylko mały skrawek Zawsze przecież sadzili same dęby i świerki — dokończył niechętnie stary młynarz.

— W takim razie gra warta świeczki — zakonkludował pastor. — Słuchaj, Wilhelm. Spróbuję ci coś pomóc,, ale sam też muszę przy tym trochę zarobić— uśmiechnął się niewyraźnie, gładząc wypielęgnowaną bródkę. — Nie mam wprawdzie dzieci, ale za to kupę siostrzeńców. Trzech z nich mieszka koło Drezna, dwóch w Lipsku, a wszyscy wyciągają do mnie ręce

Stary sołtys westchnął frasobliwie i pokiwał głową, spoglądając ze współczuciem na przyjaciela, a potem położył twardą wielką łapę na jego pomarszczonej ale delikatnej dłoni.

— Ja to ale rozumiem, Erich. Ja wiem, że ty musisz zarobić. Możesz liczyć na mnie — zachrypiał — Musisz mi ale dobrze pomóc. Ja wiem, że ty dużo możesz, kiedy czegoś chcesz i wiem, że ty masz wpływ. Przede wszystkim na baby. One cię słuchają, Erich, a ich słuchają mężowie. Zresztą czy ja chcę ich krzywdy — użalał się z rozpaczą. — Przecież to będzie bardzo dobrze dla całej naszej kolonii. Pomyśl tylko! Tyle gruntu przejdzie od razu w nasze ręce. Ja ci coś powiem, Erich! — wykrzyknął niemal głośno.—Jeżeli ty zdołasz namówić ich na to kupno, wtedy ja tobie dam... dużo... bardzo dużo... powiedzmy piątą część mojego zysku.

— Czwartą — upierał się pastor.

— Niech będzie — odsapnął sołtys. — Byleby to zrobił. Tylko... tylko jak ty to zrobisz. Erich?

Pastor przymrużył chytrze jedno oko.

— Przy pomocy Johnkego

— Co ty ale gadasz, Erich?

Młynarz spojrzał na swego starego przyjaciela z taką obawą, jakby podejrzewał go o nagłe pomieszanie zmysłów. Pastor jednak nie stropił się tym bynajmniej.

— To wszystko jest bardzo proste — wyjaśniał szeptem przysunąwszy się bliżej. — Johnke w tych dniach ma otrzymać większą subwencję. Ktoś ma mu przywieźć pieniądze. Wiem o tym dobrze. Czytałem listy. Oni wprawdzie posługują się szyfrem, ale ja umiem go już odczytywać. I wiesz, kto mnie nauczył tej sztuki?

Zamilkł na chwilę, jakby dla wywołania tym większego wrażenia i dokończył głośniej:

— Twoja rodzona córka, Hilda.

Stary sołtys skrzywił się boleśnie.

— Nie wspominaj mi o niej, Erich. Ja ale nie chcę nic wiedzieć o tej dziewczynie. Ona tak samo jak jej bracia stała się zakałą naszej rodziny. Ja ich wydziedziczę, Erich.

— Spokojnie, Wilhelm! Spokojnie! — mitygował go pastor. — Nie przeczę wcale, że twoi chłopcy znajdują się nadal pod wpływem tego Johnkego, który z całej naszej młodzieży stara się zrobić zupełnie innych, obcych Niemców, nie takich jak my wszyscy.

— Ten łajdak ale nie rozumie nic. On nie wie, że my tu spokojem i pracą wzięliśmy więcej, niż on może nam dać. On nie wie, że wprędce nie zostanie po nas ani śladu, jeżeli zaniedbamy naszych starych zwyczajów i naszej dawnej dobrej mowy. On jest hycel i huncwot. On zabrał mi wszystkie dzieci i córkę też — gorączkował się sołtys.

— Czekaj! Z Hildą nie jest tak źle. Hilda to dziś moja najlepsza pomocnica. Ona wraz ze mną dąży do unieszkodliwienia Johnkego. Ona go nienawidzi więcej niż ty, Wilhelm.

W bladoniebieskich oczach Wilhelma Ernina zapłonęły iskierki zaciekawienia i nadziei zarazem. Przyłożył szeroką łapę do ucha, aby nie uronić ani słowa z wyjaśnień pastora. Bo pijacka wrzawa, jaka podniosła się wokoło pożerającego łapczywie swoje eisbeiny Raschferessera, ucichła od pewnego czasu i pastor znowu począł mówić szeptem. A w miarę jak mówił, zafrasowana i spochmurniała twarz sołtysa poczynała się rozjaśniać.

— No, tak! Ty masz głowę, Erich — oświadczył wreszcie z uznaniem. — To jest dobrze wykombinowane. Ha! Ha! — roześmiał się ochryplym głosem. — Jak ty ale zdołasz załapać te pieniądze, co?

Pastor zawtórował mu cichym, chytrym śmiechem.

(D. c. n.)

Piszą do nas

Usunąć z samorządu „kiwunów"

Z tym samorządem u nas jak było zle, tak źle jest. Nic tu nie pomagają żadne nakazy i zakazy, żadne rozporządzenia i okólniki zmierzające do usprawnienia samorządu. Póki skład samorządu będzie taki, jaki jest dzisiaj, póty samorząd będzie, tak. jak dzisiaj, senny, drzemiący.

Tyle razy mieliśmy już wybory do samorządu, a jeżeli uważnie przyjrzymy się tym wybranym, to skonstatujemy fakt, że w większości wypadków wybierani są ciągle ci sami. W każdej gminie, w każdej gromadzie spotkamy tak zwanych „przysięgłych radnych", „przysięgłych sołtysów". Co najgorsze — że ci „przysięgli" są to często 80-letni staruszkowie. Czyż ośmdziesięcioletni, sterany trudnym życiem, starzec może być twórczym członkiem rady?

On już pragnie spokoju. On odżegnuje się od wszelkich inowacyj, jak od siły nieczystej. On ma na wszystko jeden nieodparty argument: „u dauniejszych czasach ludzi ani szkoły, ani spółdzielni, ani szpitali, ani żadnych takich wymysłów nie znali, a taki żyli po sto lat i z hakiem". Zresztą najczęściej radni tacy nie używają właściwie żadnych argumentów Funkcja ich, jako radnych, ogranicza się do kiwania głową, lub podnoszenia ręki — według życzenia przewodniczącego Właściwsza byłaby im nazwa: „kiwuny", a nie radni.

Jak sprawa samorządu jest u nas „doceniana" świadczy fakt, że radnymi bywają ludzie, którzy funkcji tej nie są w stanie pełnić należycie ze względu na kalectwo. Znam np. radnego gminnego (starzec), który jest zupełnie głuchy. Nie słyszy wcale obrad, a głosuje — jak się trafi, często i przciw swojemu zdaniu — fakt

Toż to skandal, toż to szopka, a nie rada!

Może zarządowi gminnemu i bardzo wygodnie mieć radę złożoną ze starych, głuchych i ślepych „kiwunów"? Ale że gmina na takiej radzie traci i to bardzo wiele, dowodzić nie trzeba. Dzisiaj, w przeddeniu wyborów do samorządu, musimy to sobie dobrze uprzytomnić i zapamiętać.

W nowym samorządzie nie powinien znaleść się ani jeden „kiwun". Nie ma w samorządzie miejsca na drzemkę. Tam trzeba w pocie czoła pracować, aby odrobić ten olbrzymi ugór, jaki pozostawiła w wiosce naszej społeczna i polityczna niewola. Drzemiących staruszków muszą zluzować ich wnukowie — nowi młodzi, mocni chłopi, bo tylko oni ugór ten przeorać potrafią.

A Bogu dzięki tych nowych, mocnych chłopów już nie brak Nachowały nam ich szkoły, organizacje młodzieży przysposobienie rolnicze, spółdzielnie, uniwersytety wiejskie, kółka rolnicze.

Oni to powinni wejść do samorządu, oni powinni gospodarzyć w gromadzie, w gminie, w powiecie. A „przysięgli radni" powinni ustąpić, odejść ze spokojem „na emeryturę". Zresztą jeżeli nie zechcą ustąpić dobrowolnie, będą musili, prędzej czy później, ustąpić pod przymusem, z trzaskiem, pod naporem mocy młodych. Inaczej być nie może. Gdy starzy w tym procesie odmładzania samorządu, nie okażą dobrej woli, proces ten stać się może przewlekły, a zwłoka w tej dziedzinie wszystkim nam tylko szkodzi.

Tak więc trzeba już dzisiaj z całego serca pragnąć i z całej siły dążyć, aby w przyszłych wyborach weszli do samorządu chłopi młodzi.

To jest w interesie tak wsi, jak i Polski.

Adolf Olechnowicz.

Uroczystość 50-lecia kapłaństwa J. E. ks. Biskopa Szelążka w Łucku

J. E. Ks. Arcybiskup Jałbrzykowski otrzymał zaproszenie na uroczystość 50-lecia kapłaństwa biskupa diecezji łuckiej ks. Szelążka. Uroczystość ta odbędzie się w sobotę i niedzielę 10 i 11 bm.

Weźmie w niej prawdopodobnie udział J. E. Ks. Arcybiskup Jałbrzykowski oraz wycieczka ludności katolickiej z terenu archidiecezji wileńskiej.

Podziękowanie dyrektorowi Szpakiewiczowi

Na odbytym posiedzeniu Miejskiej Komisji Teatralnej uchwalono wyrazić specjalne podziękowanie dotychczasowemu dyrektorowi teatrów miejskich w Wilnie p. Mieczysławowi Szpakiewiczowi.

Jak słychać na jutrzejszym posiedzeniu Rady Miejskiej ma być również postawiony wniosek o podobnej treści.

TEATR I MUZYKA

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE.

— INAUGURACYJNE PRZEDSTAWIENIE W TEATRZE MIEJSKIM NA POHULANCE. — Już tylko parę dni dzieli nas od inauguracji sezonu w Teatrze Miejskim na Pohulance. Nowa dyrekcja dr. L. Pobóg-Kielanowskiego inauguruje sezon oryginalną i ciekawą sztuką Jerzego Kossowskiego — „TEKLA". Znajdzie w niej pole do popisu część nowopozyskanego zespołu, dającego życie sceniczne całemu szeregowi jędrnych, żywych postaci współczesnej wsi polskiej. Sztuką tą akcentuje nowa dyrekcja swe mocne zainteresowanie współczesną twórczością polską, której chce szeroko otworzyć bramy teatru. Auotr „Tekli" Jerzy Kossowski, wprowadza w swej sztuce widza w środowisko wiejskie, w którym kłębi się i przewala cały wulkan ludzkich namiętności: — walka o ziemię, wytworzona przeludnieniem wsi, walka o egzystencję dla młodego pokolenia, walka o ludzkie szczęście, nad którym zawisło zło, płynące z zamorskich krajów. — Autor każe widzowi głęboko przeżyć wraz z bohaterami sztuki ich dolę i niedolę, każe zamyślić się poważnie nad otaczającą nas rzeczywistością polskiej wsi, oraz uśmiechnąć się szczerze z zabawnych często perypetyj bohaterów. — Przedstawienie zapowiada się jako niecodzienne przeżycie artystyczne dla widzów teatralnych. — Reżyseruje sztukę dr. L. Pobóg-Kielanowski.

Udział biorą pp.: Walentyna Alexandrowicz, Władysława Nawrocka, Wanda Szczepańska, Juliusz Balicki, Antoni Czapliński, Władysław Ilcewicz, Stanisław Jaśkiewicz, Stefan Kępka-Bajerski, Władysław Lasoń, Stefan Martyka, Ludwik Tatarski. Kierownictwo plastyczne — Jan i Kamila Golusowie.

Datę premiery ustalono na sobotę, dn. 10 września br.

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA".

— WYSTĘPY JANINY KULCZYCKIEJ. BAL W SAVOY'U. — Dziś po raz drugi jedna z najnowszych operetek Abrahama „Bal w Savoy'u w świetnym, wprost koncertowym wykonaniu całości, na czele z trzema primadonnami, a mianowicie Janiną Kulczycką, Barbarą Halmirską, Xenią Grey, oraz K. Dembowskim, Wł. Szczawińskim i K. Wyrwicz-Wichrowskim na czele. Balet w układzie J. Ciesielskiego, z udziałem primabaleriny M. Martówny.

— ORŁOW. Jutro słynna operetka „Orłow" z Janiną Kulczycką, która w roli Kati tworzy arcydzieło gry scenicznej, dalszą świetną obsadę tworzą: B. Halmirska, K. Dembowski, Wł. Szczawiński, M. Domosławski i K. Wyrwicz-Wichrowski i inni.

— STUDIUM BALETOWE SAWINY - DOLSKIEJ. Zatwierdzone przez Ministerstwo WR i OP studium artystki baletu Sawiny Dolskiej otwarte od 6 września rb., ul. Dominikańska 8—3. Zapisy uczenic od 3—7 wiecz. W programie tańce klasyczne, charakterystyczne, akrobatyczne, teoria. Dla dorosłych specjalne komplety.

Sprawa hydroelektrowni ruszyła wreszcie z martwego punktu?

Przewlekająca się sprawa budowy hydroelektrowni miejskiej w Turniszkach ruszyła wreszcie z miejsca.

Magistrat podejmie w najbliższym czasie milion złotych, przyznanych na ten cel przez Fundusz Pracy. W związku z tym Ministerstwo Komunikacji jeszcze w ciągu bieżącego miesiąca rozpocznie roboty, dążąc do tego, by już w roku 1940 hydroelektrownia była oddana do użytku. O ile hydroelektrownia do tego czasu nie zostanie wybudowana, zajdzie konieczność rozbudowy istniejącej elektrowni cieplnej, czego Magistrat chce uniknąć ze względu na ogromne koszty związane z tą inwestycją.

14 b. m. garnizon wileński wraca z letnich ćwiczeń do miasta

14 bm. garnizon wileński powróci z ćwiczeń letnich. Oddziały wojskowe wejdą do Wilna przed godziną 12 od strony cmentarza Rossa.

Powitanie garnizonu przez Zarząd Miejski i społeczeństwo wileńskie jest projektowane na placu przed Ostrą Bramą od strony ul. Piwnej. Następnie wojsko przemaszeruje ulicami Ostrobramską, Wielką, Zamkową itd. Defilada odbędzie się na placu przed Ratuszem (mniej więcej przed „Naszą Księgarnią").

Wszystkie szkoły wileńskie prawdopodobnie będą zwolnione od zajęć w godzinach przyjścia wojska.

KRONIKA WILEŃSKA

Przewidywany przebieg pogody w dniu 7 bm.:

Pogoda o zachmurzeniu zmiennym z przelotnymi deszczami w dzielnicach wschodnich i północnych, a z rozpogodzeniami na pozostałym obszarze kraju. W Wileńskim i na Polesiu skłonność do burz.

Temperatura od 15 stopni na zachodzie do 22 na wschodzie kraju.

Umiarkowane wiatry zachodnie

DYŻURY APTEK.

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Nałęcza (Jagielońska 1); S-ów Augustowskiego (Kijowska 2); Romeckiego i Żelańca (Wileńska 8); Frumkinów (Niemiecka 23); Rostkowskiego (Kalwaryjska 31)

Ponadto stale dyżurują apteki: Paka (Antokolska 42); Szantyra (Legionów 10) i Zajączkowskiego (Witoldowa 22).

MIEJSKA.

— Specjalna komisja do regulowania cen przetworów mącznych i mięsnych. Prezydentowi miasta został powierzony nadzór nad regulowaniem cen przetworów mięsnych i mącznych.

W tym celu powołana została specjalna komisja. Przewodniczącego i wiceprzewodniczącego tej komisji mianuje prezydent miasta. Przewodniczącym nowopowstającej komisji mianowany został naczelnik wydziału administracyjnego Zarządu Miejskiego p. Jan Piątkowski.

W skład komisji, jako członkowie, wchodzą delegaci organów samorządu gospodarczego.

— Komisja techniczna zaopiniowała przychylnie nowe przepisy budowlane. Odbyło się posiedzenie radzieckiej Komisji Technicznej, na którym rozpatrywany był projekt nowoopracowanych dla Wilna przepisów budowlanych. Przepisy te dzielą miasto na 6 stref pod względem zabudowania.

Komisja projekt przepisów oceniła pozytywnie i z wnioskiem przychylnym skierowała na jutrzejsze plenarne posiedzenie Rady Miejskiej dla ostatecznego zatwierdzenia.

— Badanie lekarskie przed rejestracją poborowych. W związku z przeprowadzaną obecnie rejestracją mężczyzn urodzonych w roku 1920 należy przypomnieć, że w myśl wydanego ostatnio zarządzenia przy rejestracji w referacie wojskowym Zarządu Miejskiego rejestrujący się winien przedłożyć świadectwo badania lekarskiego na okoliczność czy nie jest chory na jaglicę.

Badania przeprowadza bezpłatnie i świadectwa wydaje Ośrodek Zdrowia Nr 1 przy ul. Wielkiej 46.

— Z Komisji Finansowo-Gospodarczej. Odbyło się wczoraj posiedzenie radzieckiej Komisji Finansowo-Gospodarczej, na którym m. in. postanowiono odnieść się przychylnie do decyzji Magistratu w sprawie otwarcie przez KKO kantoru wymiany walut w Landwarowie.

SPRAWY SZKOLNE.

— Pryw. 7-kl. Koedukacyjna Szkoła Powszechna III stopnia Haliny Siewiczowej p. n. „Szkoła Radosna" przyjmuje zapisy do wszystkich klas oraz do przedszkola codziennie od 12—16. ul. El. Orzeszkowej 11-b. Racjonalne i ulepszone metody nauczania pod kierunkiem wykwalifikowanych doborowych sił pedagogicznych. Należyte i sumienne przygotowanie do szkół średnich, ogólnokształcących i zawodowych. Języki obce. Środowisko kulturalne. **Lokal piękny, słoneczny.** Ogród, boisko. **Warunki dostępne.**

— Bursa Żeńska Z. P. O. K. przyjmuje uczenice ze szkół powszechnych, zawodowych i średnich. Informacje w kancelarii Bursy, Bazyliańska 2 m. 20 od 10—12 i od 15—18. tel. 16-25.

— Prywatna Szkoła Powszechna „PROMIEŃ" (Wiwulskiego 4) z prawami szkół państwowych przyjmuje zapisy do wszystkich klas i przedszkola. Higieniczny lokal. Kulturalne środowisko. Wysoki poziom wychowania i nauczania. Komplety języków, muzyki i plastyki. Kancelaria czynna w g. 10—12. Opłaty przystępne.

ZE ZWIĄZKÓW I STOWARZYSZEŃ

— W związku z organizacją Koła Oficerów Rezerwy i byłych Ochotników 13 p. ułanów Wileńskich, Zarząd Koła usilnie prosi wszystkich oficerów rezerwy i byłych ochotników pułku z czasów wojny 1918—1920 roku o podanie swoich adresów na ręce sekretarza ppor. rez. Stefana Wasilewskiego, Wilno, ul. Mickiewicza Nr 15 m. 25

RADIO

ŚRODA, dnia 7 września 1938 r.

6.42 Pieśń poranna; 6.54 Gimnastyka. 7.00 Dzien. por. 7.15 Muz. por. w wyk. Orkiestry Rozgł. Wil. pod dyr. Wł. Szczepańskiego. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Muzyka popularna. 8.55 Program na dzisiaj. — 9.00—11.00 Przerwa. 11.00 Audycja dla szkół. 11.25 Piosenki francuskie. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12,03 Audycja południowa. 13.00 Śpiewają soliści i chóry. 14.00 Muzyka lekka. 14.15—15.15 Przerwa. 15.15 „Południe u speakera" — zapowiada K. Kieniewicz. 15.45 wiad. gospodarcze. 16.00 Walce, intermezza i serenady. 16.45 „Od łodzi do współczesnego okrętu" — odczyt. 17.00 Pogadanka radiotechniczna M. Galskiego. 17,10 „Odpust na jeziorze Nieśpisz" — słuch. M. Aleksandrowiczowej. 17.45 Z naszego kraju: „Habitacja wzorem wsi kresowej" — pog. wygł. N. Krasowski. 17,55 Program na czwartek. 18.00 W barwnym świecie wrzosowisk — pog. 18,10 Recital skrzypcowy Ireny Dubiskiej. 18,45 Autorecytacja J. Kaden Bandrowskiego z książki pt. „Zawody". 19.00 Recital śpiewaczy H. Karnickiej. 19,20 Pogadanka aktualna. 19,30 „Kobieta, wino i śpiew" — koncert rozrywkowy. W przerwie: „Gdy kobieta chce wyjść za mąż" — skecz. 20.45 Dzien. wieczorny. 20,55 Pog. aktualna. 21,00 „Taka sobie sielanka" — pogad. J. Werkowskego. 21,10 Koncert chopinowski w wyk. Zb. Drzewieckiego. Trans. z terenu Dorocznej Wystawy Radiowej. 21,50 Wiad. sportowe. 22,00 Wil. wiad. sportowe. 22,05 Muzyka taneczna. 23,00 Ostatnie wiad. i komunikaty. 23,05 Zakończenie programu.

CZWARTEK, dnia 8 września 1938 r.

6.42 Pieśń poranna. 6.45 Gimnastyka. 7,00 Dziennik poranny. 7,15 Koncert poranny. 8.00 Audycja dla szkół. 8,10 Muzyka popularna. 8,55 Program na dzisiaj. 9,00—11.00 Przerwa. 11,00 Góry nasze, góry — por. muzyczny dla szkół. 11,25 Francuska muz. symfoniczna. 11,57 Sygnał czasu i hejnał. 12,03 Audycja południowa. 13,00 Arie i uwertury operowe. 14.00 Muzyka lekka. 14,15—15 15 Przerwa. 15,15 Audycja dla dzieci: „Po drogach i ścieżkach" — pog. 15,30 Mała skrzyneczka dla dzieci miejskich — prow. Ciocia Hala. 15.45 Wiad. gospodarcze. 16.00 Muzyka rozrywkowa. 16.45 O niewidomych — pogad. 17,00 „Dziejowe znaczene Polesia" — pog. dr. Jerzego Ordy. 17,15 Recital śpiewaczy A. Kwietnia. 17,35 Scherza symfoniczne. 17,45 „Teatr wileński u progu nowego sezonu" — pog. wygł. dr. L. Pobóg-Kielanowski. 17,55 Program na piątek. 18.00 Medycyna pod mikroskopem — pog. 18,10 „Tu Kujawy, tam Kujawy, są tam chłopcy do zabawy" — wyk. chór chłopców. 18,30 Oryginalny Teatr Wyobraźni: „Alarm we krwi" — słuch. 19,00 Edward Grieg: Sonata skrzypcowa Nr. 1, op. 8. 19,20 Pog. aktualna. 19.30 „Wspomnienia z teatru" — koncert rozrywkowy. W przerwie:: „Dusze na paradyzie" — K. Makuszyńskiego. 20.45 Dzien. wiecz. 20,55 Pog. aktualna. 21,00 „Rak korzeniowy drzewek owocowych" — pog. wygł. inż. Janina Turska. 21,10 Wieczór opeertkowy — koncert rozrywkowy. Trans. z Dorocznej Wystawy Radiowej. 21,50 Wiad. sportowe. 22,00 Wil. wiad. sportowe. 22,05 Tańce artystyczne. 23,00 Ostatnie wiad. i komunikaty. 23,05 Zakończenie programu

Wykopaliska z VII wieku w pow. oszmiańskim

Przy robotach drogowych prowadzonych na odcinku Ostrowiec — stacja Gudogaj w pow. oszmiańskim robotnicy natrafili 3 bm. na stary kurhan, w którym odnaleziono bardzo ciekawe zabytki, pochodzące przypuszczalnie z VII wieku.

Między in. znaleziono groty do lanc, toporki, miecze, pierścienie oraz kilka szkieletów ludzkich. Wykopaliska zostały zabezpieczone z równoczesnym powiadomieniem konserwatora Wileńskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Znalezione przedmioty zostały zdeponowane na posterunku policji w Gudogaju.

Po raz drugi owocują maliny i poziomki w pow. oszmiańskim

Wskutek panujących od wielu tygodni ciepłych i pogodnych dni po raz drugi zaczęły owocować maliny i poziomki, przy czym owoce nie różnią się od normalnego zbioru.

Ponadto drugim niezwykłym objawem tegorocznej posuchy przedjesiennej jest osuszenie najbardziej niedostępnych dotychczas błot i bagien oraz rzek i strumyków. Ziemia wskutek dużego nasłonecznienia jest do tego stopnia wysuszona, że zachodzi obawa u rolników, iż zasiane ziarno ozime nie powschodzi.

Łososia wagi 26 kg złowili rybacy koło Wilejki

W zatoce, utworzonej przez Wilię koło Wilejki, rybacy złowili siecią tzw. „żakiem" łososia, ważącego 26 kg. Jest to już drugi w tym roku wypadek schwytania w Wilii tak dużego okazu.

Łosoś, złapany koło Zalesia (o którym pisaliśmy w początku lipca) ważył 16 kg.

Motocyklista wpadł na słup telegraficzny

Urzędnik urzędu skarbowego w Brasławiu Henryk Miłaszewicz, jadąc motocyklem podczas mijania furmanki, wpadł na słup telegraficzny, wskutek czego doznał wstrząsu mózgu, pęknięcia czaszki oraz złamania ręki. Nieprzytomnego odwieziono do szpitala sejmikowego, gdzie, po upływie przeszło 15 godzin, odzyskał przytomność. Miłaszewicz nie umiał jeszcze dobrze jeździć i nie miał jeszcze prawa jazdy.

Inauguracja „Tygodnia Obrony Przeciwpożarowej"

Onegdaj nastąpiła uroczysta inauguracja „Tygodnia Obrony Przeciwpożarowej", zorganizowanego pod protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i Pana Marszałka Polski Śmigłego Rydza. Na zdjęciu — fragment z defilady straży pożarnych wraz z taborem, którą przyjął gen. Krok-Paszkowski w towarzystwie prezesa Zarządu Głównego Związku Straży Pożarnych sen. Gołuchowskiego i inspektora Milewskiego.

Kurjer Sportowy

Ttrzeba poprawić stosunek bramek

Nie będzie zbyt wielką przesadą, jeżeli powiemy, że wszyscy sportowcy Wilna w dalszym ciągu zaniepokojeni są losem piłkarzy WKSu Śmigły. Wygraliśmy co prawda mecz z Warszawianką. Piłkarze nasi wykazali wspaniałą formę, lecz na tym nie koniec. Rozgrywki trwają w dalszym ciągu i kto wie jak tam ostatecznie zakończy się.

Mając przed sobą tabelkę ligową, widzimy, że po 11 punktów razem z WKSem Śmigły mają dwie drużyny, a więc Polonia i AKS. Trzy więc drużyny różnią się tylko stosunkiem bramek. Najgorzej przedstawia się sytuacja graczy wileńskich, którzy stanowczo za wiele pozwolili sobie nastrzelić goali. Na 23 zdobyte bramki mamy 32 stracone, wówczas gdy pozostałe kluby rywalizujące z nami mają znacznie mniejszą różnicę. Szkoda więc wielka, że z Warszawianką po przerwie nie strzelono ani jednej bramki. Leżało to w możliwościach WKSu Śmigły, lecz gracze nieco zlekceważyli przeciwnika, mając i tak już wygrany mecz.

Powinniśmy teraz koniecznie wygrać z Cracovią, która pokonała wilnian u siebie na boisku w pierwszej turze rozgrywek 3:0. Jeżeli piłkarze nasi grać będą tak samo jak z Warszawianką, to nie ulega najmniejszej wątpliwości, że Cracovia nie wywiezie z Wilna ani jednego punktu, a pełny worek nastrzelonych goali. O tym jak grać, żeby wygrać, mówić będziemy innym razem. Tymczasem jednak apelujemy do kierownictwa drużyny i do wszystkich graczy, żeby postarali się sumiennie wykorzystać te dni, dzieiące nas od meczu z Cracovią na przeprowadzeniu solidnego treningu. W drużynie może jednak zajść pewna zmiana. Jest bowiem nadzieja, że złagodzona zostanie kara Biokowi, który zdyskwalifikowany został na 6 miesięcy. Jeżeli Biok zostanie odwieszony, to wówczas zagra na skrzydle a Hajdul powędruje do pomocy na miejsce Puzyny.

Cracovia obecnie znajduje się na trzecim miejscu w tabeice ligowej, mając 14 punktów i doskonały stosunek bramek 29 do 26. Cracovia zalicza się razem z Pogonią do rzędu tych dwuch drużyn, które potrafiły wydrzeć punkty leaderowi Ligi Ruchowi. Piłkarze Cracovii wygrali jeden mecz z Ruchem 3:2, a Pogoń pokonała Ruch 3:1. Co prawda poszczycić się może zwycięstwem nad Ruchem również Wisła, a ŁKS remisem, lecz były to raczej wyniki, zapisane do rzędu przypadków,

Wracajmy do naszych spraw wileńskich. Mecze ligowe są w Wilnie jedynymi imprezami, które cieszą się rekordowym powodzeniem, a zwycięstwa pobudzają na duchu i zespalają wszystkich w jedną wielką rodzinę sportową. Chcąc pozostać w Lidze trzeba wygrać mecz z Cracovią, a z Wartą przynajmniej zremisować. W Wilnie mieć więc jeszcze będziemy trzy spotkania ligowe. Pozostałe mecze Śmigły rozegra na wyjazdach do Lwowa i na Śląsk z AKSem.

RÓŻNE

Poszukuje się PANIENKI, posiadajaącej język rosyjski do chłopca 4-ch lat. Wilno, Portowa, 12—4. Zgłaszać się od 3—4 po poł.

PRZYJMĘ uczniów lub uczenice na mieszkanie wraz z utrzymaniem. Tamże pokój do wynajęcia Zamkowa 14—1.

Komisja Wycieczkowa K. O. Szk. Wil. poszukuje **KIEROWNIKA** do Szkolnego Schroniska Wycieczkowego nad Naroczem. Informacyj udziela Komisja Wycieczkowa K. O. Szk. Wil. w Wilnie, ul. Wolana 10, pok. Nr. 30.

Uczniowie na basenie pływackim

W najbliższą niedzielę, dnia 11 września w Wilnie mieć będziemy aż trzy ciekawe imprezy sportowe. Mecz ligowy z Cracovią, a ponadto międzyklubowe regaty wioślarskie i mistrzostwa pływackie szkół średnich, które odbyć się mają na basenie Ośrodka WF.

Te dwie imprezy ostatnie powinny odbyć się rano, gdyż w przeciwnym razie kolidować one będą z meczem ligowym i narażą się na to, że będą musiały odbyć się bez udziału publiczności. Pewną jest rzeczą, że wszyscy sportowcy za małymi wyjątkami, wybiorą się na stadion piłkarski.

Regaty wioślarskie będą dosyć ciekawe, a zawody pływackie z punktu widzenia propagandowego powinny wypaść nieźle. — Zawody szkolne w Wilnie mają już swoją opinię i publiczność.

Rewizje i aresztowania komunistów w Wilnie

W ciągu ubiegłej nocy policja śledcza w Wilnie przeprowadziła w mieście szereg rewizyj i aresztowań na tle politycznym. Chodziło o zlikwidowanie rozgałęzionej komórki komunistycznej. Rewizje trwały przez całą noc do rana. W wyniku aresztowano kilkanaście osób pod zarzutem prowadzenia działalności wywrotowej. Wszystkich osadzono w areszcie centralnym do dyspozycji władz sądowo-śledczych.

Nazwiska aresztowanych oraz szczegóły trzymane są w ścisłej tajemnicy ze względu na dobro dalszego śledztwa.

Obwieszczenie

O LICYTACJI

W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25. 6. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P Nr. 62, poz. 580), podaje się do ogólnej wiadomości, że dnia 24 września 1938 r. o godz. 9,00 w lokalu Kobylińskiego Lucjana, majątek Horodenko, gm. Żyrmuny celem uregulowania należności Urzędu Skarbowego w Lidzie, Ubezpieczalni Społecznej Baranowicze i III Urzędu Skarbowego Wilno — odbedzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości: Auto „Fiat" włoski 6 cylindrowy, 5 osobowy, wart. 2,500 zł.

Zajęte przedmioty można oglądać dn. 24 września br. od godz. 9—11 w lokalu Kobylińskiego Lucjana, maj. Horodenka.

Naczelnik Urzędu Skarbowego
(—) Kieman.

Obwieszczenie

O LICYTACJI

W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25. 6. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580), podaje się do ogólnej wiadomości, że dn. 8 września 1938 r. o g. 9 w lokalu Gotliba Bergmana w Żyrmunach, gm. Żyrmuny celem uregulowania należności podatkowych na rzecz Urzędu Skarbowego w Lidzie odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości: 8 beczek smoły wart. 150 zł., 15 butli terpentyny oczyszczonej — 300 zł., 1 krowa pstra czerwona — 110 zł., 800 kg. żyta w ziarnie — 120 zł.

Zajete przedmioty można oglądać dn. 8 września 1938 r. od godz. 9—10 w lokalu Gotliba Bergmana w Żyrmunach.

Naczelnik Urzędu Skarbowego
(—) Kieman.

Chłop, dziewczyna i gęś — kiedyś i dziś

PRACA

ZASTĘPCY do sprzedaży trwałych konserw rybnych i ryb wędzonych poszukiwani: warunki: dobra prezencja, gwarancja inkassa. Pierwszeństwo mają zastępcy już zaprowadzeni w branży kolonialno-spożywczej. Do oddania zastępstwa na miasta-województwa: **Warszawa, Łódź, Lwów, Poznań, Kraków, Wilno, Bydgoszcz, Katowice, Zagłębie Dąbrowskie, Pomorze, Wołyń, Polesie.** Zgłoszenia: Polski Morski Przemysł Rybny Jastarnia. Biuro: Kraków, Urzędnicza 28.

POTRZEBNE od zaraz pomocnice lub samodzielne pracowniczki, umjejące szyć i haftować. Ul. Młynowa 2 m. 41, p. Ksieniewiczówna.

POSZUKUJĘ posady gospodyni do małej rodziny lub do dziecka (od lat 2). Łaskawe zgłoszenia kierować: Wilno, ul. Filarecka Nr. 31 m. 1.

POTRZEBNY jest od zaraz ogrodnik do Szkolnego Schroniska Wycieczkowego nad Naroczem. Zgłoszenia przyjmuje Komisja Wycieczkowa K. O. Szk. Wil. w Wilnie, ul. Wolana 10, pok. Nr. 30.

Giełda zbożowo-towarowa i lniarska w Wilnie

z dnia 6 września 1938 r.

Ceny za towar średniej handlowej jakości, za 100 kg. parytet Wilno, przy normalnej taryfie przewozowej (len za 1000 kg f-co wag. st. zał.) Ziemiopłody — w ładunkach wagonowych, mąka i otręby — w mniejszych ilościach. W złotych:

Żyto I stand. 696 g/l	15.25	15.75
„ II „ 670 „	14.75	15 25
Pszenica I „ 748 „	21.00	21.75
„ II „ 726 „	20.00	20.50
Jęczmień I „ 678/673 „ (kasz.)	—	—
„ I „ 649 „ „	—	—
„ III „ 620,5 „ (past.)	—	—
Owies I „ 468 „	14.50	15.00
„ II „ 445 „	—	—
Gryka „ 630 „	16.50	17.—
„ „ 610 „	15.75	16 25
Mąka żytnia gat. I 0—50%	28.00	29.—
„ „ „ I 0—65%	25.00	26.—
„ „ „ II 50—65%	—	—
„ „ razowa do 95%	18 —	19.00
Mąka pszen. gat. I 0—50%	40.50	41.50
„ „ „ I-A 0—65%	40.—	40 50
„ „ „ II 30—65%	35.—	36.50
„ „ „ II-A 50—65%	26.—	27.—
„ „ „ III 65—70%	—	—
„ „ pastewna	—	—
„ ziemniaczana „Superior"	—	—
„ „ „Prima"	—	—
Otręby żytnie przem stand.	8.—	8.50
Otręby pszen. śred. przem. stand.	—	—
Wyka	—	—
Łubin niebieski	11.—	12.—
Siemię lniane b. 90% f-co w. s. z.	42.50	43.25
Len trzepany Wołożyn	—	—
„ „ Horodziej	—	—
„ „ Traby	—	—
„ „ Miory	—	—
Len czesany Horodziej	—	—
Kądziel horodziejska	—	—
Targaniec moczony	—	—
„ Wołożyn	—	—

Ceny nabiału i jaj

Oddział wileński Zw. Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich notował 6 b. m. następujące ceny nabiału i jaj w złotych:

	hurt:	detal
Masło za 1 kg:		
wyborowe	2.90	3.20
stołowe	2.80	3.10
solone	2.70	3.00
Sery za 1 kg:		
edamski czerwony	2.00	2.40
edamski żółty	1.70	2.00
litewski	1.50	1.80
Jaja 1 kg	1.30	1.40

AKUSZERKI

AKUSZERKA
Maria Laknerowa
przyjmuje od godz. 9 rano do godz. 7 wiecz. — ul. Jakuba Jasińskiego 1 a—3, róg ul. 3-go Maja obok Sądu.

AKUSZERKA
Smiałowska
oraz Gabinet Kosmetyczny, odmładzanie cery, usuwanie zmarszczek, wągrów, piegów, brodawek, łupieżu, usuwanie tłuszczu z bioder i brzucha, kremy odmładzające, wanny elektryczne, elektryzacja. Ceny przystępne. Porady bezpłatne. Wielka 4—1.

ŁUNINIEC

Dyrekcja Szkół Zawodowych:

MECHANICZNEJ i STOLARSKIEJ

w Łunińcu

podaje do wiadomości, że szkolne warsztaty stolarskie i mechaniczne wykonują wszelkie prace wchodzące w zakres stolarstwa i urządzeń wnętrz oraz wszelkie wyroby ślusarsko-mechaniczne, kowalskie i spawalnicze.

Wyroby wykonywane w warsztatach szkolnych pod względem jakości i wykończenia stoją na odpowiednim poziomie.

Dyrekcja.

Od Administracji

Administracja nie przyjmuje odpowiedzialności za termin ogłoszenia oraz za zgubę lub zniszczenie matryc i klisz. Zastrzeżone miejsce obowiązuje Administrację tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacone 25% drożej. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie obowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. — Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia. — Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieumieszczenia całego ogłoszenia, względnie jego części bez podania powodów. Komunikatów bezpłatnych nie umieszcza się.

LEKARZE

DR. MED. JANINA
Piotrowicz Jurczenkowa
ordynator szpitala Saw.cz.
Choroby skórne, weneryczne i kobiece
ul. Jagiellońską 16 m. 6, tel. 18-66.
Przyjmuje od 5 do 7 wiecz.

DR. MED.
Zofia Kuncewicz
Zakretowa 22, tel. 24-47.
wznowiła przyjęcia
Przyjmuje codziennie 8—9 i 15—17.

DOKTOR
Blumowicz
choroby weneryczne, skórne i moczopłciowe
ul. Wielka 21, tel. 921. Przyjmuje od godz. 9—12 i 3—8 w niedziele od 9—1.

DOKTOR
Feliks Hanac-Bloch
STOMATOLOG
powrócił
Gdańska, 1, tel. 22-80.

Kupno i sprzedaż

OKAZYJNIE z powodu wyjazdu sprzedam dom drewniany (plac 16.000 m kw.). O warunkach dowiedzieć się, ul. Kowieńska 4.

SPRZEDAJE SIĘ działka 5 i pół ha. — 4 klm. od Wilna. Dowiedziać się: Ludwisarska 4, sklep spożywczy.

BARANOWICKIE

Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa „ZJEDNOCZENI ROLNICY" w Baranowiczach, ul. Wileńska 16 (składy zbożowe ul. Szosowa 220) **zakupuje** w każdej ilości wszelkie ziemiopłody. **Dostarcza:** wszelkie nasiona zbóż ozimych, drzewka owocowe i wszelkie maszyny i narzędzia rolnicze. Prowadzi sprzedaż cementu, wapna i innych materiałów budowlanych, oraz **węgla kamiennego.**

DO WYNAJĘCIA mieszkanie składające się z 7 pokoi i kuchni ze wszelkimi wygodami — w całości lub częściowo. Dowiedzieć się: B-cia Żuchowiccy, Baranowicze, ul. Senatorska Nr 5.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA
Konto P.K.O. 700.312. Konto rozrach. 1, Wilno 1
Centrala: Wilno, ul. Biskupa Bandurskiego 4
Redakcja: tel. 79. Godziny przyjęć 1—3 po południu
Administracja: tel. 99—czynna od godz. 9.30—15.30
Drukarnia: tel. 3-40. Redakcja rękopisów nie zwraca.

Oddziały: Nowogródek, ul. Bazyliańska 35, tel. 169; Lida, ul. Zamkowa 4/7, tel. 73; Baranowicze, Ułańska 11; Brześć n/B., Pierackiego 19, tel. 224; Pińsk, Dominikańska 40.
Przedstawicielstwa: Kleck, Nieśwież, Słonim, Stołpce, Szczuczyn, Wołożyn, Wilejka, Grodno — 3 Maja 6, Suwałki — Em. Plater 44, Równe — 3-go Maja 13, Wołkowysk — Brzeska 9/1.

CENA PRENUMERATY miesięcznie: z odnoszeniem do domu w kraju — 3 zł., za granicą 6 zł., z odbiorem w administracji zł. 2.50, na wsi, w miejscowościach, gdzie niema urzędu pocztowego ani agencji zł. 2.50.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetr. przed tekstem 75 gr., w tekście 60 gr. za tekstem 30 gr, drobne 10 gr. za wyraz, kronika redakc. i komunikaty 60 gr za wiersz jednoszp. Do tych cen dolicza się za ogłoszenia cyfrowe tabelaryczne 50%. Układ ogłoszeń w tekście 5-lamowy, za tekstem 10-lamowy. Za treść ogłoszeń i rubrykę „nadesłane" redakcja nie odpowiada. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca. Ogłoszenia są przyjmowane w godz. 9.30 — 16.30 i 17 — 19

Wydawnictwo „Kurjer Wileński" Sp. z o. o. Druk. „Znicz", Wilno, ul. Bisk. Bandurskiego 4, tel. 3-40 Ilocz. u E. Kotlarewskiego, Wileńska 11 Redaktor odp. Józef Onusajtis